

ROČNÍK LXV

LEDEN 2010 • ČÍSLO 01

HLAS

PRAVOSLAVÍ

**FILOKALIA – O POKÁNÍ, SVATÁ HORA ATHOS,
VZPOMÍNKA NA OTCE VÁCLAVA ČIKLA, OSADNÉ**

Z GALERIE IKONOPISCŮ

IVETA KADLECOVÁ
Více na straně 42

EDITORIAL

OBSAH

SLOVO METROPOLITY - SLOVO K NOVÉMU ROKU	5	RECENZE - OSADNÉ	26
DUCHOVNÍ ČTENÍ - FILOKALIA – O POKÁNÍ	6	RECENZE - INSTANTNÍ DUCHOVNO	27
DUCHOVNÍ ČTENÍ - NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS XVIII	8	ZAMYŠLENÍ - O AUTOMATU NA KÁVU A DUCHOVNÍM ŽIVOTĚ	28
HISTORIE - 110. VÝROČÍ NAROZENÍ OTCE	10	TÉMA - K NOVÉMU ČESKÉMU PŘEKLADU VYZNÁNÍ VÍRY	30
ALOISE VÁCLAVA ČIKLA		TÉMA - O POTŘEBĚ DUCHOVNÍHO VYLÉČENÍ	31
HISTORIE - DNE 24. ŘÍJNA 2009 BYLO 67. VÝROČÍ POPRAVY		SVĚDECTVÍ - PROČ PŘÁVĚ PRAVOSLAVÍ?	33
VÍCE NEŽ 264 ČESKÝCH VLASTENCŮ V MAUTHAUSENU	15	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	37
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ - NA SVATÉ HOŘE ATHOS	16	ZPRÁVY Z EKUMENY	40
ZPRÁVY ZE SVĚTA	20	PROFIL - IVETA KADLECOVÁ	42
EKOLOGIE - PŘÍKLADY OCHRANY BOŽÍHO STVOŘENÍ		POZVÁNÍ	44
V PRAXI II, ZATEPLOVÁNÍ A IZOLACE	23	PROGRAM METROPOLITY	45

O ŠOULETU, AKVARIJNÍCH RYBIČKÁCH A CÍRKEVNÍM ČASOPISU

Moje choť Eva ráda vaří. Bez knížky a bez receptu téměř všechna „tradiční“ česká a slovenská jídla a občas, spíše pro vzácné hosty, jídla jiných kultur a zemí, která se naučila od našich přátel. Třeba makedonské tavče-bravče, bosenské masové kuličky, rumunské maso ve vinném listu – sarmale, anebo židovský šoulet. Sám vařit ale vůbec neumím a kulinářské umění mojí choti má již léta „dopad“ na formování její postavy.

Velmi zajímavým jídlem, o kterém jsem chtěl napsat v souvislosti s církevním časopisem, je právě šoulet. Do šouletu patří (pokud si to alespoň trochu a matně pamatuji) několik druhů masa a hlavně tuším maso z husy, fazole a rýže, různé bylinky, rozinky, sušené fíky a koření a můžou (nebo musí?) se dát i houby. Všechny ty věci je ale napřed zapotřebí správně připravit a až pak se smíchají. Je na to nějaký kulinářský postup. Dobře udělaný šoulet je pak vynikající, avšak nesmí být ani příliš mastný, ani příliš suchý, ani příliš kořeněný a ani bez koření. Nesmí být samozřejmě ani příliš „sladký“ (asi díky těm rozinkám a fíkům?) a ani příliš slaný. Zkrátka musí v něm být všeho tak akorát a pak je opravdu vynikající.

I vynikající šoulet se ale dá snadno pokazit, když se přesolí nebo se zapomenou nějaké bylinky. Taky se může stát, že se zapomene kamínek mezi fazolí a ten pak, když se jídlo podává, zaskřípe mezi zuby, případně se někomu kousek zubu dokonce ulomí... Samozřejmě se dá i hodně zkazit tím, že se přidá příliš mnoho ingrediencí, anebo ještě něco, co do šouletu prostě nepatří. Do šouletu se může nakonec dostat třeba i usušená jedovatá houba a ta celý šoulet (a na to nechci ani pomyslet!) i s jeho konzumenty prostě (a sprostě) otráví...

Opustím ale (snad mně čtenáři a zejména čtenářky prominou) na chvíli téma šouletu, protože vaření a přípravě potravin – jak je i z výše uvedeného receptu zřejmé – příliš nerozumím.

Dovolím si prozradit (tentokrát nikoliv na Evu, ale zase na sebe), že chovám akvariijní rybičky. Nejsem ale – zejména z důvodů časových – žádný „odborník“ a chovám v menším akváriu docela běžné rybky, jako například neonky a pancéřníky, o které se pochopitelně velmi zajímají moji dva synové. Stává se ale, že mně někdo ze známých řekne, že mu rybičky a šnečci krátce po zakoupení zahynuli anebo že odumřely ro-

EDITORIAL

stlinky, případně že se v akváriu rozšířily nějaké řasy, nemoci anebo právě jenom ti šneci. Dozvíme se pak třeba také, že jedny „mírumilovné“ rybičky požraly nějaké další. Nakonec mně dotyčná osoba či osoby ještě řeknou, že zakoupili ty nejdražší a nejmýkonnější akvaristické přístroje a že dokonce dali několik stovek za ty nejkrásnější akvariální rostliny, případně že si (jakožto správní začátečníci) zakoupili ty nejkrásnější akvariální ryby. Jenomže pak se někde stala chyba...

Obvykle je ta chyba jen jedna a základní. Nadšenec prostě zapomněl, anebo si nevšiml, že akvárium je malý kousek živé přírody a že v přírodě a i v životě Božích tvorů – třeba i v životě nepatrných rybiček z Jižní Ameriky, Asie či Afriky – je a musí být díky moudrosti Stvořitele všechno v určité rovnováze. V určitém množství vody proto spokojeně žije třeba jenom určitý počet rybiček určité velikosti.

I začínající akvarista by měl třeba vědět, že rychlé proudění vody malé rybičky ze stojatých vod brzy unaví a zabije. Měl by vědět také, že rybičky, které vyžadují teplotu vody do 20 °C, u 28 °C již plavou bříškem vzhůru a celou spoustu dalších věcí.

Novopečený nadšenec ale třeba „jenom“ zapomene nechat trochu odstát chlorovanou vodu z vodovodu nebo zapomene včas vyčistit či zapnout filtr. Stát se pak může opravdu cokoli a stačí jedna jediná zdánlivě malá chyba a z akvária je namísto živoucího a oku lahodícího kousku živé přírody páchnoucí a za-

hnívající pohřebiště – močál.

O čem jsem vám to vlastně chtěl psát? Aha, už vím! O církevním časopisu! Myslím si totiž, že je to něco mnohem složitějšího než příprava dobrého šouletu anebo zdárný chov akvariálních rybiček.

Takový církevní časopis nesmí být ani příliš „mastný“, ani příliš „suchý“, ani příliš „slaný“ a ani příliš „sladký“ a ani „bez soli“. Nesmí ale být ani takový nijaký – „vlažný“ a neměly by v něm chybět žádné ingredience, které takový časopis má mít. Chuť může pokazit, když tam bude něčeho přespříliš anebo když se do něj dostane nějaký ten kamínek, či dokonce jedovatá houba...

Dobrý církevní časopis také (abychom nezůstali jenom u toho dobrého šouletu) musí navíc (tak, jako dobré akvárium) utvářet prostor, ve kterém se dá dýchat a žít a třeba vychovávat potomky. Prostor, v němž nakonec ty „velké rybičky“ nepožerou „ty malé“ a také velmi potřební „šneci“ nebo „bujné řasy“ třeba během několika týdnů zcela nepokazí vodu...

Vytvářet a spoluvytvářet dobrý církevní časopis, řeknu vám, to vůbec není snadná věc. Troufám si dokonce říct, že je to oproti vaření šouletu i chovu akvariálních rybiček docela složitě. Bez pomoci Boží, ano nevím, nevím...

Roman Juriga

SLOVO METROPOLITY

SLOVO K NOVÉMU ROKU

Vstoupili jsme do nového roku 2010, ve kterém si připomínáme několik významných výročí. Předně je to konec druhé světové války. Žijeme již 65 let v míru. Měli bychom být vděční všem těm, kteří jej dokázali pro nás ubránit a usilují dodnes o mírové soužití národů na celém světě. Pro nás křesťany je důležité, abychom se za mír každodenně modlili. Pán Ježíš Kristus blahoslaví mírotvůrce a tím nám dává za úkol, abychom mír pokládali za hodnotu, která není jen politická, ale je též duchovní. Mír Boží nás přivádí ze země do nebe. V evangeliu svatého Jana proto čteme tato hluboká slova: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám...“ (J 14,27)

Další výročí je zvláště důležité pro naši místní pravoslavnou církev. Letos, v sobotu 13. února se naplní 40 let od úmrtí „stavitele chrámů“ archimandryty Andreje (Kolomackého). Otec Andrej byl po mnoho let blízkým spolupracovníkem sv. mučedníka biskupa Gorazda. Stavěl chrámy na Moravě, Podkarpatské Rusi i na Slovensku. Před sedmdesáti lety dokončil např. stavbu chrámu zasvěceného sv. Václavu a Ludmile v Třebíči. Otec archimandrita byl charismatickou osobností a měl také dar zřít budoucnost. Projevilo se to při obnovování chrámů likvidovaných nacisty během druhé světové války. Tehdy zbuoval v prostoru katedrálního chrámu sv. Cyrila a Metoděje boční kapli, zasvěcenou sv. Gorazdovi, nástupci svatého Metoděje na arcibiskupském stolci moravském. Otec Andrej napsal pro tuto kapli všechny důležité ikony. Mezi nimi i ikonu sv. novomučedníka Gorazda a též svatého Jana Kronštadského. Oba světci byli kanonizováni až na konci 20. století.

Naše církev připravuje k výročí úmrtí o. Andreje mezinárodní konferenci ve spolupráci s městem Rumburkem. V den jeho úmrtí 13. února pořádá pouť na Strážný vrch nad Rumburkem, kde se bude konat bohoslužba a posléze panychida u jeho hrobu.

V letošním roce také uplyne 1140 let od úmrtí knížete Rostislava, velkého státníka a pro nás pravoslavné také světce, který povolal na Velkou Moravu svaté věrozvěsty Cyrila a Metoděje. Přijetím světla křesťanské víry jsme se stali již v 9. století součástí kulturního světa a připojili jsme se tak k vyspělým křesťanským státům Evropy. Cyrilometodějský odkaz přijal též evropský Jih a Východ.

U nás na něj navazují všechny církve, předně naše pravoslavná, která věrně dodnes zachovává víru a bohoslužebnou podobu cyrilometodějskou. Díky sv. Rostislavu si uvědomujeme, že křesťanství je náboženstvím lásky, neboť v Písmu svatém se praví: „Bůh je láska, kdo v lásce přebývá, v Bohu přebývá a Bůh v něm“. Kdo nemá lásku, nemá nic, kdo má lásku, má všechno. Každý člověk je nejšťastnější, když je milován a může milovat.

Jsou různé podoby lásky. Tu největší nám ukázal Ježíš Kristus, když sebe obětoval pro své přátele. Snažme se také v novém roce a vůbec v celém našem životě umocňovat lásku, která je tu pro druhé, která objímá, odpouští a potěšuje. Vnášejme lásku do našich mezilidských vztahů. Věřme, že žádný z lidských činů není ani vznešenější, ani důležitější a ani krásnější než je upřímný projev lásky.

Přeji Vám všem požehnaný rok milosti Boží 2010.

metropolita Kryštof

DUCHOVNÍ ČTENÍ

FILOKALIA – O POKÁNÍ

Pokání je jedno ze slov, které se pomalu ale jistě (podobně jako slovo hřích) vytrácí z jazyka i myslí současných lidí. Co je vlastně pokání? Na prvním místě je to určitě uvědomění si, že člověk v nějakém směru překročil a překračuje pravidla a zákony dané Bohem. Je to uvědomění si skutečnosti, že jsme zhrěšili a přestoupili příkázání lásky k Bohu a lásky k člověku, která nás vedou již tady na zemi k obecenství s Bohem a jeho svatými a k získání darů Ducha svatého.

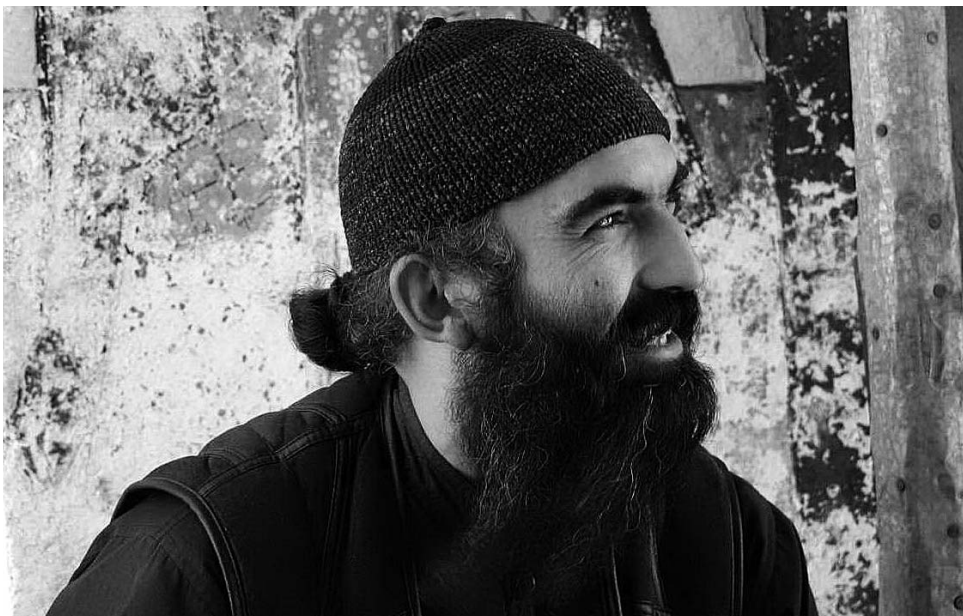
Dalším stupněm pokání je naše lítost nad tím, že jsme Boha zklamali a dopustili se vůči Bohu a svým bližním něčeho nepěkného. Zde samozřejmě nemá místo falešné sebeospravedlňování a vymlouvání se na okolnosti nebo příčiny toho, že jsme zklamali. Naopak, je zapotřebí si uvědomit, že Zlému podléháme nikoliv z vnějších příčin, ale kvůli naší vlastní slabosti a nedostatečnému střežení se před tím, co je našemu společenství s Bohem a našemu spasení nepřátelské a nebezpečné.

V poslední fázi je pokání spojeno s rozhodnutím a pevným odhodláním více již nehřešit a neposlechnout navádění nepřítele lidského rodu. Pokání stojí také na začátku duchovního vzestupu člověka na

cestě k zbožštění – theosi. O tom, jak vidí pokání v kontextu duchovního růstu velcí duchovní učitelé pravoslavní, pojednává základní duchovní dílo pravoslavní – Filokalia, z něhož jsme si dovolili vybrat několik citátů, které mohou být pro českého pravoslavního čtenáře užitečné.

Pozoruj sám sebe, aby tě nic zhoubného nemohlo oddělit od lásky Boží. Strež své srdce a nevzdávej to se slovy: „Jak je mám střežit, když jsem hříšník.“ Když totiž člověk opouští své hříchy a vrací se k Bohu, jeho pokání z něj činí znovuzrozeného a úplně nového člověka.

sv. Izák Poustevník, I, O střežení intelektu, par. 22

DUCHOVNÍ ČTENÍ

Přibývající a ubývající měsíc ilustruje situaci člověka: někdy dělá, co je správné, někdy hřeší a pak se skrze pokání vrací ke svatému životu. Intelkt toho, kdo hřeší, není zničen (jak si někteří z vás myslí), stejně jako se nezmenšuje fyzická velikost měsíce, ale pouze jeho světlo. Skrze pokání člověk získává svou pravou záři, stejně jako se měsíc po období ubývání znovu odívá do svého plného světla. Věřili-li člověk v Krista, pak „kdyby zemřel, bude žít“ (Jan 11,25); pozná, že „já Hospodin jsem promluvil a já to učiním.“ (Ezechiel 17,24 LXX)

sv. Jan Karpatský, I, Pro povzbuzení mnichů v Indii, kteří mu napsali, par. 4

To, že jsme pro svou nestálou a vrtkavou povahu, jež nám byla dána, hřešili, nebude v budoucím věku důvodem k našemu odsouzení a potrestání. Budeme však potrestáni, jestliže jsme se po zhřešení nekáli a neobrátili se od zlých cest k Hospodinu (neboť nám byla dána schopnost se kát a poskytnuta lhůta, v níž lze toto činit). Pouze skrze pokání obdržíme Boží milost, a nikoli její opak, jeho prudký hněv. Ne, že by se Bůh hněval na nás: hněvá se na zlo. Vždyť Bůh není vášnivý ani pomstychtivý, když o něm hovoříme jako o někom, kdo jako zrcadlo odráží naše činy a sklony, ale dává každému z nás to, co si zaslouhujeme.

sv. Theognostos, II, O praktikování ctnosti, par. 27

Kdybychom od počátku chtěli zachovávat přikázání a zůstat tak, jak jsme byli, když jsme byli pokřtěni, neupadali bychom do tolika hříchů a nemuseli bychom se trápit a soužit pokáním. Jestliže však chceme, může nás druhý dar Boží milosti – pokání – přivést zpět k naší dřívější kráse. Pokud se ale kát nebudeme, nevyhnutelně, a spíše ze své vlastní vůle než proti ní, se odebereme spolu se zatvzrelými demony k věčnému trestu. Bůh nás však nestvořil k hněvu, ale ke spáse, abychom se mohli radovat z jeho pozhánání. Svému Dobrodinci bychom tedy měli být vděční. Naše neschopnost poznat jeho dary nás ale učinila línými a naše lenost nás učinila nedbalými, s výsledkem, že nás zcela ovládá lhostejnost. Když se pak snažíme vrátit tam, odkud jsme spadli, musíme vynaložit mnoho námahy.

sv. Petr Damašský, III, Pokladnice božského vědění, Úvod

I když nejsi tím, čím bys měl být, neměj bys zoufat.

Dost špatné je už to, že jsi zhřešil, tak proč se ještě prohřešuješ proti Bohu tím, že jej ve své nevědomosti považuješ za bezmocného? Je ten, kdo kvůli tobě stvořil veliký svět, na který hledíš, neschopný spasit tvou duši? A pokud říkáš, že tento fakt, stejně jako jeho vtelení, tě ještě více odsuzuje, pak čím pokání. On tvé pokání přijme, stejně jako přijal pokání mar-notratného syna (Lukáš 15,20) a nevěstky (Lukáš 7,37-50). Jestliže je ale pokání pro tebe příliš (a ty hřešíš ze zvyku, i když nechceš), projev pokoru jako onen celník (Lukáš 18,13): to k zajištění tvé spásy postačí. Vždyť ten, kdo hřeší bez pokání, ale nezoufá, se musí považovat za nejbídnějšího z tvorů, který se neodvažuje kohokoli odsuzovat či kritizovat, ale spíše žasne nad Božím soucitem.

sv. Petr Damašský, III, Pokladnice božského vědění, O tom, že bychom neměli zoufat, i když mnohokrát zbřešíme

Skrze pokání je vždy možné začít znovu. „Padl jsi“, jest psáno, „tedy povstaň.“ A jestliže padneš znovu, pak za každou cenu znovu povstaň, aniž bys ztrácel naději ohledně své spásy. Dokud se dobrovolně nepříteli nevzdáš, tvoje trpělivá vytrvalost spolu se sebevýčtkami postačí k tvé spáse. „Vždyť i my jsme byli kdysi nerozumní, neposlušní a zbloudilí,“ říká sv. Pavel, „...avšak on nás spasil, nikoli na základě dobrých skutků, které jsme vykonali, ale ze své milosti.“ (Titovi 3 3,5) V žádném případě tedy nezoufej, přehlížeje Boží pomoc, neboť on může učinit vše, co si přeje. Naopak, vlož do něho svou naději, a on učiní jednu z následujících věcí: buď skrze zkoušky a pokoušení přivodí tvůj návrat do původního stavu, nebo přijme tvou trpělivou vytrvalost a pokoru namísto skutků; nebo pro tvou naději s tebou bude láskyplně jednat nějakým jiným, tobě dosud neznámým způsobem, a tak zachrání tvou spoutanou duši. Jen nepouštěj svého Lékaře.

sv. Petr Damašský, III, Velká prospěšnost pravého pokání

O výběru Filokalie od otce Allyne Smitha, které vyšlo ve vydavatelství Volvox Globator v edici Religio v roce 2008, jsme již v Hlasu pravoslaví psali a vybíráme z něj se svolením vydavatelství i do příštího čísla Hlasu pravoslaví několik podnětných textů.

Roman Juriga

DUCHOVNÍ ČTENÍ

NOVODOBÝ ŠAMANIZMUS XVIII

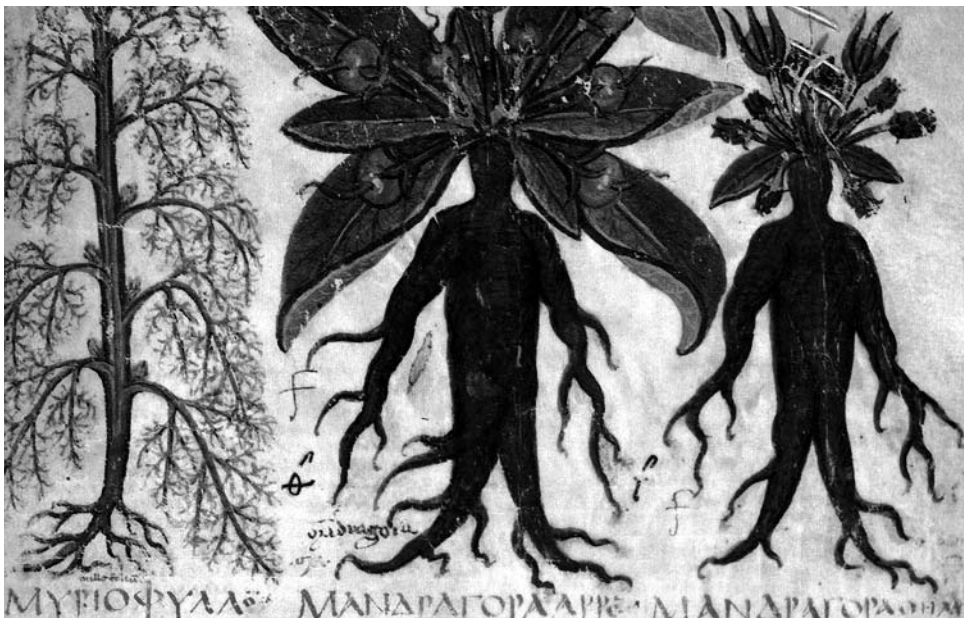
O tom, jak démoni na svoji velké pracovní poradě pokračovali v plánech na duchovní zničení lidského rodu vzápětí po vystoupení šéfa bludu a rozkolu Ficanuse, který navrhl, kterak lidi duchovně zničit tím, že namísto jedné pravdy bude „pravd“ mnoho a lidé se kvůli nim budou nenávidět a pronásledovat. „Ať zabíjejí jinověrce, místo aby jim přinášeli Boží život, a ať se vraždí navzájem, místo aby se sjednocovali v jedno tělo. Tak vytvoříme podmínky k tomu, aby celá table sméčka beránků zcela pozbyla svého smyslu a ztratila důvěryhodnost...“ tvrdil mimo jiné Ficanus.

Ficanus se nespokojeně posadil a vyzval velkorysým gestem Pagana, aby se ujal slova. Dr. Paganus se hluboce poklonil k trůnu i k Nejvyššímu Tajemníkovi, a aniž věnoval jediný pohled Ficanovi, oslovil všechny přítomné: „Pánové, nechci zpochybňovat návrhy předřečníků, kteří si možná myslí, že jsou chytřejší než já nebo vy. Jenom chci připomenout, že jsme v minulosti na Zemi investovali obrovské prostředky do vybudování infrastruktury pranáboženství a tato investice by neměla být znehodnocena jenom tím, že Zaslávenci se rozhodli uvrhnout celý svět do moci Nejmenovaného. Na zemi jsou přece mocné náboženské systémy, které nám mohou posloužit stejně dobře jako pronásledovatelé Bratrstva a naše původní náboženská infrastruktura je přece naprosto ideální alternativou pro všechny, kteří od Zaslávenců odpadnou. Je sice pěkné likvidovat je, ať zvenku nebo zevnitř, ale musíme přece nabídnout lidem nějakou konkrétní alternativu vedle Bratrstva. Jinak se budou zase vracet k Nejmenovanému, studovat jeho spisy, objevovat své duchovní kořeny a nabývat ztracených sil. Nic proti objevování pocitu duchovních kořenů, ale vždy jen lidsky všeobecných a nekonkrétních. Z těch nám nic nehrozí. Musíme dočítat, aby pomoci ostatních náboženských nauk a jejich silicím vlivu byly z nauky Bratrstva postupně eliminovány citlivé informace narušující naše zájmy. Žádná nauka o ukřižování za hříchy té chátry a o pokání. Žádná nauka o vzkříšení Ukřižovaného jako soudce živých i mrtvých (jaký nesmysl!). Žádná nauka o zbožštění té sběře. Jedině, když je zpracujeme a udržíme v nevědomosti o jejich hříších, stanou se opět našim rukojmím. Proto se musí postupně pozměňovat, zamlžovat a nakonec zcela ztratit informace o tom, jak se hříchů skutečně zbavit a jak se vymanit

z naší moci a spojit s Nejmenovaným. Pokud by se nám podařilo postupně odstranit z nauky Zaslávenců všechny tyto nežádoucí prvky, už nebude prakticky nic bránit jejich postupnému propojování s ostatními náboženskými systémy a ke konečnému splnutí v námi již vybudované původní pranáboženské infrastruktuře. To považuji za nejjistější.“ Paganus usedl a nad stolem zavládlo ticho plné rozvažování a kalkulací. Velký Tajemník toho využil, aby se příkradl s patřičnou uctivostí k trůnu a pilně si poznamenával připomínky Jeho Všemřístnosti. Když si byl jist, že vše dobře pochopil, přijal přezíravé propuštění a postavil se významně na své místo u stolu. Netrvalo dlouho a pozornost Arciběsů se k němu opět soustředila, takže mohl s hrdou spokojeností oslovit celé shromáždění: „Věrní služebníci Jeho Všemřístnosti, vážení kolegové! Poslyšte několik rad našeho vládce, které by vám rád položil na srdce, než se vydáte k vašemu radostnému a užitečnému dílu. Je třeba soustředit se na dvě základní množiny problému. Prvou z nich je obsah učení Bratrstva, které Zaslávenci ve své opovážlivosti chtějí šířit mezi našimi lidskými otroky na Zemi. Jestliže své učení uchovají beze změny a všichni bez rozdílu se na něm vždy shodnou, bude jejich práce pravděpodobně mnohem účinnější, než by nám bylo milé. Proto je bezpodmínečně nutné, aby se jejich víra i jejich zvyky postupně nenápadně měnily, až k naprosté odlišnosti od původních. Ještě lépe bude, pokud se Bratrstvo rozdělí a vznikne mnoho nauk a mnoho tradic. Ve vašem díle vždy dbejte na to, aby byly zapomenuty či opomíjeny především čtyři základní věci: Spojení Boží a lidské přirozenosti při narození Předpovězeného, obětní smrt Předpovězeného za hříchy lidí, sjednocování Boha a Zaslávenců v Eucharistii a konečné sjednocení

DUCHOVNÍ ČTENÍ

Boha a Zsvěcenců po Posledním účtování. Především nauka o oběti za hříchy musí bezpodmínečně zmizet. Jistota lidské beznaděje a marnosti je v tom, že jsou hříšní a prokletí bez možnosti záchrany. Nesmí se dovědět o možnosti, že by jim mohlo být skutečně odpuštěno. To by byl náš konec, protože by se nám vymkli z rukou a ztratili bychom na ně právo, a tím pádem už bychom neměli ani právo okupovat pozemské sféry a nebylo by pro nás domovského místa na Zemi. K eliminaci jejich nauky o oběti je třeba beze zbytku využít možností, které vhodně poskytuje nauka o mnoha opakovaných životech. Pokud se nám podaří implantovat ji do učení Bratrstva, pak se teologický důraz na obět Ukřižovaného stane zcela zbytečným a upadne v zapomnění, neboť taková obět za hříchy není třeba tam, kde se očistění koná jinak, postupně během nekonečného množství nových existencí, někdy za dlouho, bez vědomí (zdánlivě) lidské individuality, a tedy i bez nutnosti osobního pokání. Neosobní pojetí božstva (a tím v důsledku i člověka) nám velmi pomůže v řešení všech důležitých věcí člověka. Druhá věc. Pokud se nám snad nepodaří rozhodujícím způsobem změnit podobu učení Bratrstva, musíme se zaměřit na způsob, jakým Bratrstvo své

učení bude šířit. Musíme se postarat ze všech sil o to, aby tento způsob byl naprosto nevhodný. Musí být natolik nepřijatelný, aby všichni byli pohoršeni do té míry, že se soustředí jen na tento způsob šíření nauky a jejím vlastním obsahem se už vůbec nebudou zabývat. Upozorňuji na umocnění této taktiky zvláště v případech, kdy se mocenské a politické zájmy zahálí do pláště lásky k bližnímu a misijní horlivosti. Vynikající výsledky, pánové, vynikající výsledky! Zde naleznou nové pole působnosti naše represivní složky, pokud se jim nepodaří vyhledat Bratrstvo pomocí nevěřících. Budou vyhlazovat nevěřící pomocí Bratrstva. A to Bratrstva, jehož učení už (doufejme) ani nebude původním učením Zsvěcenců. Skvělá vyhlídka! Právě to bych chtěl zdůraznit zvláště, že nejideálnějším výsledkem by bylo ovlivnit zároveň jak podobu jejich nauky, tak i způsob jejího šíření. A jestli pak ještě někde zůstane nějaký zbytek Zsvěcenců držící se tvrdohlavě původní nauky a praxe? Kdo by je hledal? Kdo by jim věřil? S těmi už si nějak poradíme. Pánové, do díla!"

*Pokračování příště
o. Jan Týmal*

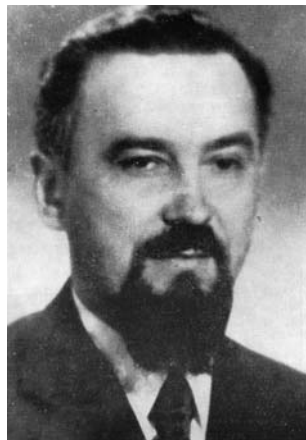
HISTORIE

110. VÝROČÍ NAROZENÍ OTCE ALOISE VÁCLAVA ČIKLA

Před nějakým časem vyšla kniha o otci Vladimíru Petřkovi Zlato se čistí v ohni od V. Šustka. Naši věřící a v podstatě celá široká veřejnost se tak mohli blíže seznámit s jeho osobností. Ve stínu tohoto autobiografického počínu však zůstává další významná osobnost. Je to osoba otce Václava Čikla, který byl prvním duchovním správcem Pravoslavné církevní obce v Přerově, spravoval ji dlouhých čtrnáct let a prožil zde nejdůležitější část svého života. O jeho osobě je biografických informací ještě velmi málo.

Již po nějaké době ve funkci duchovního správce v Přerově jsem začal pocítovat vůči svému předchůdci jistý dluh. Postupně jsem sháněl dokumenty o jeho osobě, o historii přerovské obce a časem se mi podařilo postupně zmapovat obojí. S rostoucím poznáním životních osudů otce Václava rostla i má úcta k jeho osobě. Když se nám podařilo opravit chrám sv. Cyrila a Metoděje v Přerově, umístili jsme na jeho stěnu pamětní desku upomínající na otce a mátušku Čiklovy a na vladyku Gorazda. Seznámil jsem se také s dcerou otce Václava Olgou a od ní jsem získal mnoho cenných informací a dokumentů, což mi doplnilo velkou část obrazu počátků obnovení naší církve po 1. světové válce pod vedením vladyky Gorazda.

Následující článek je pouze částí zatím největšího souboru faktů o osobnosti otce Václava, který neustále doplňuji. Doufám, že se mi podaří v budoucnu zpracovat obsáhlejší studii, a tak vzdát čest jeho památce.
Věnováno Olze Rožnovské

Cesta do Přerova

Otec Václav pocházel z malé hanácké vesničky Slavětín na Litovelsku, kde se dne 13. 1. 1900 manželům Čiklovým narodil jako poslední třinácté dítě. Pocházel z chudých poměrů, o to více se musel v životě snažit získat tvrdou práci své postavení. Po absolvování měšťanské školy studoval na gymnáziu v Litovli a studia ukončil v roce 1921. Po studiích se stal spolupracovníkem vladyky Gorazda a v letech 1921–22 absolvoval teologický kurz v Olomouci.

Otec Václav nejprve pracoval jako zatímní duchovní správce církve československé v Tovačově. Po roztržce dvou směrů v této církvi v roce 1924 se připojil k pravoslavně orientované skupině věřících a duchovních biskupa Gorazda. Vykonával funkci pomocného duchovního správce v Olomouci. V přerovské skupině pravoslavných však vyvstávala čím dál nutnější potřeba duchovního správce. Otec Václav sem tedy začal nej-

prve jezdit vyučovat náboženství. Dne 3. února 1925 ho vladyka Gorazd v Olomouci sezdal s Marií Klyšovou a od března se otec Václav stal duchovním pastýřem přerovských pravoslavných věřících.

Počátky pravoslavné obce v Přerově

Otec Václav, tehdy jako mladý pětadvacetiletý duchovní, přišel do složité situace. Počátky přerovské pravoslavné církevní obce totiž nebyly vůbec snadné. Nebylo bohoslužebné místnosti ani místnosti na cvičení církevního zpěvu a pro konání shromáždění obce. Z místností doposud používaných byli pravoslavní církvi československou vykazáni a zbaveni veškerého církevního inventáře a značné části peněz. Pravoslavní se snažili získat pro církevní účely učebnu v obchodní škole a v evangelickém sboru, ale tyto snahy se ukázaly být bezvýsledné. Díky místní školní radě jim byla propůjčena místnost ke konání bohoslužeb v měšťan-

HISTORIE

ské škole Havlíčkově, a to spolužíváním s církví československou.

Přes všechny těžkosti se život pravoslavné obce počal pomalu rozvíhat. Nedostatek hmotných prostředků vyvažovalo velké nadšení a obětavost věřících. Ustavil se pěvecký sbor, který řídil bývalý sbormistr F. Běťák. V krátké době se pravoslavná obec přerovská zkonsolidovala, vnější zápasy ustaly a přebolely všechny útoky. Pozvolna se církevní obec upevnila a péčí duchovního otce Václava pořídila všechny bohoslužebné potřeby, zřídila též vzdělávací a zábavní spolek Slovan, loutkové divadélko, založila stavební odbor a snažila se informovat veřejnost o pravoslaví veřejnými přednáškami. Roku 1929 bylo založeno Sdružení pravoslavné mládeže. V roce 1930 měla obec 443 členů.

Působení v pravoslavné obci v Přerově

Otec Václav konal bohoslužby a vykonával svaté tajiny, vyučoval náboženství, zaopatřoval nemocné a umírající. Měl velmi širokou duchovní pastvu. Přerovská obec spravovala tehdy velkou část východní Moravy. Sloužil bohoslužby v Přerově, Tovačově, Kroměříži a od roku 1935 i ve Zlíně. Stejně tak vyučoval náboženství ve zmíněných třech městech a od roku 1928 jezdil vyučovat i do Uherského Hradiště, později do Polkovic a Kojetína. Za účelem vykonání svatých

tajin však navštěvoval i vzdálenější místa, například Moravskou Ostravu. Kdo si umí představit velikost spravovaného území a možnosti dopravního spojení dvacátých a třicátých let minulého století a k tomu přidá konání tajin třeba jen v nejmenších vesničkách rozestetých po tomto území, musí mít obdiv před takovým množstvím práce. Situace se trochu zlepšila, když na začátku 30. let převzal v Kroměříži sloužení bohoslužeb výpomocný duchovní Jan Diviš, ale v Přerově otce Václava museli při bohoslužbách zastupovat duchovní Metoděj Navrátil, Václav Šedivý, Vsevolod Kolomacký, Bohumír Axman a Vít Abrahám.

Stále naléhavější se pro pravoslavné věřící stávala potřeba vlastní bohoslužebné místnosti, neboť sloužení bohoslužeb ve školních učebnách působilo větší a větší technické problémy. Místnosti nebyly kvůli školním akcím vždy k dispozici a věřící se někdy museli stěhovat do náhradních prostor v jiných školách. V létě roku 1930 museli místnost ve škole J. A. Komenského opustit a přestěhovat se do prostor ve Slaměnickově měštance. Pro nedostatek finančních prostředků nebylo možné postavit si vlastní chrám. Představitelé církevní obce se pokoušeli tedy do konce roku o koupi pravoslavného kostelíka z podkarpatské vesničky Hlyňance u Činadijeva. Žádosti o postavení kostelíka na dvou konkrétních místech v Přerově stavební úřad

HISTORIE

i městská rada odmítly. Nová naděje svitla v následujícím roce při jednání s německými evangelíky o pronájmu jejich kaple za vlakovým nádražím na silnici směrem na Bohoř. Na jaře roku 1931 se po několika jednáních podařilo získat do pronájmu tuto kapli. Bohoslužby se po šesti letech konečně přestěhovaly ze školní budovy do chrámu.

V chrámu pak byly provedeny potřebné opravy a byl upraven tak, aby vyhovoval základním liturgickým pravidlům. Během následujících let byl díky obětavosti některých pravoslavných rodin pořízen ikonostas, který byl 2. 4. 1933 vysvěcen vladykou Gorazdem. „Život církevní obce se získáním kaple a nadšením členů pozvedl,“ vzpomíná kronika přerovské církevní obce.

Rok 1931 byl tedy pro přerovskou církevní obec přelomový. Bohoslužby se konečně po šesti letech přestěhovaly ze školních místností do chrámu, což bylo pro pravoslavné velkou vzpruhou a život obce nabíral na intenzitě. Přelomový byl i z hlediska organizačního. Na svém I. ustavujícím parochiálním shromáždění dne 1. února se ustavila samostatnou církevní obcí. Do té doby náležela jako expozitura k České náboženské obci pravoslavné v Praze. Stalo se tak na základě schválení zemským úřadem v Brně přípisem ze dne 13. 10. 1930 a svoláním eparchiální radou. V létě téhož roku se pak v Přerově konala III. konference českého pravoslavné mládeže (29. 6.–2. 7.) a Sjezd pravoslavných intelektuálů (3. 7.). Přelom nastal i v životě otce Václava. V červnu se mu narodila první dcera Olga.

Protivenství

Protivenství

Otec Václav nebyl vyhraněným teologem, ale spíše pastýřem, který přes své zdravotní problémy pracoval tvrdě pro svou církev. Kromě bohoslužeb, vyučování náboženství, vykonávání tajin, navštěvoval nemocné, účastnil se různých přednášek, kulturních a osvětových akcí a též takové sám pořádal. Přepisoval otcí Židkovi překlad knihy teologa Cankova, noty pěveckým sborům a programy různých besídek. Psal kroniku přerovské církevní obce. Účastnil se mnoha kulturních a společenských akcí ve městě – divadelních představení, akcí Sokola, státních a městských oslav a setkání. Pracoval na sobě, učil se hrát na klavír, studoval ruský jazyk. Jeho mátuška pomáhala v loutkovém divadélku pro děti a při šití rouch. V roce 1934 se Čiklovým narodila druhá dcera Táňa.

Život otce Václava samozřejmě nebyl ušetřen problémy. Ty přišly ze strany jeho příbuzných, ale hlavně ze strany některých činovníků církevní obce. Jedna z jeho sester se provdala za konfliktního člověka, který působil svými majetkovými spory jeho rodičům problémy. Otec Václav se rozhodl zastupovat své rodiče při letitých soudních jednáních, čímž si vysloužil nenávisť

Svěcení chrámu v Řimicích 31.5.1934

HISTORIE

svého švagra. Ten se snížil k podlému hanlivému anonymu na otce Václava. Naštěstí vладыka Gorazd o svém duchovním nepochyboval.

Velmi zajímavý byl vztah otce Čikla a vладыky Gorazda. Vладыka měl otce Václava rád a vážil si ho pro jeho pracovitost a spolehlivost. I přes jeho mládí se mu často svěřoval s církevními problémy a žádal si jeho názor. Protože vладыka jezdil přes Přerov, přespával zde na svých cestách a navštěvoval zde svého bratra, byl ve styku i s otcem Václavem. Jednou se mu svěřil, že ho má ze všech duchovních nejraději. Postupně mu nabízel nejdůležitější duchovní správcovství v Olomouci, Brně, a dokonce i v Praze, ale protože se obával námitky kvůli jeho mládí, ustanovil duchovním správcem v Praze otce Kauera. Přál si mít otce Václava jako nejbližšího spolupracovníka na ústředí církve a jednu dobu dokonce uvažoval o přestěhování církevního ústředí do Přerova. Přerovské obce si totiž vладыka Gorazd vážil. Na eparchiálním shromáždění v České Třebové na konci roku 1931 bylo konstatováno, že „... přerovská náboženská obec stojí na prvním místě v celé církvi, neboť ona jediná dostává všem povinností 100%...“.

Mračna se stahují

Spory v přerovské církevní obci měly vliv na už tak problémové zdraví otce Václava. V roce 1937 dostoupily jeho potíže se srdcem svého vrcholu a otec Václav si musel vzít dva měsíce zdravotní dovolenou s lázeňskou léčbou v Poděbradech.

Po smrti duchovního otce Kauera v srpnu vладыka Gorazd s otcem Václavem počítal na uvolněné místo v pražské církevní obci. I přes své zdravotní problémy otec Václav nakonec v listopadu souhlasil s konkurzem na místo duchovního správce v Praze. Netušil, jak osudový krok to byl.

Na počátku roku 1938 se na nebi objevil zvláštní úkaz. Byla to polární záře, která byla viditelná i v našich končinách. Tentokrát jako by byla špatným znamením, předzvěstí věcí budoucích. Události se pak hrnuly mohutným tempem: Hned na začátku roku zemřel otcí Václavovi tatínek. Na konci ledna byl zvolen farním shromážděním církevní obce v Praze duchovním správcem. Připravoval stěhování celé rodiny, loučil se s přerovskými a tovačovskými farníky a 27. března sloužil v Přerově poslední svatou liturgii. Dne 30. března se celá rodina stěhovala do Prahy. Od začátku dubna pak přebíral duchovní správu, 8. dubna byl us-

HISTORIE

tanoven do funkce duchovního správce a o dva dny později sloužil v Praze své první bohoslužby. Na farnosti se zajišťovaly bohoslužby s kaplanem otcem Petřkem a při potřebě nebo zvláštní události ještě sloužili i otcové Kráčmar a Červín. O křest a vstup do církve žádalo hodně občanů židovské národnosti.

Nad naší republikou se však začala stahovat temná mračna. Hitlerovské Německo vyvolávalo na území naší země provokace a snažilo se život ve státě destabilizovat. Zrůdný plán fašistů se začal naplňovat. Připojením Rakouska k říši v březnu 1938 se naše země ocitla v kleštích. Z Berlína byly v sudetských oblastech organizovány provokace, které připravovaly přepadení Československa Německem. Jako odpověď vyhlásila v květnu československá vláda částečnou mobilizaci.

Dne 16. června svolal do Olomouce biskup Gorazd eparchiální shromáždění jako manifestaci oddanosti pravověrné církvi, vlasti a národu, odsoudil zde teorie o nadřazenosti jedné rasy nad druhou a podrobil kritice diktátorské metody. Vyslovil důvěru prezidentu E. Benešovi, vládě M. Hodži a československé armádě. Přišlo však září a s ním nejprve všeobecná mobilizace a nadšení bránit vlast, poté však mnichovský diktát a tvrdá rána. Po Mnichovu Čechy, Morava a Slezsko přišly o 28 000 km² svého území. Tento územní zábor znamenal pro pravoslavné ztrátu 1 319 věřících (5,7 %) a po nové úpravě státních hranic bylo třeba přizpůsobit též hranice pravoslavné eparchie. Tyto tragické události byly však jen prologem k ještě horším věcem budoucím. V polovině března 1939 se plány fašistů donakaly. Německo zabralo celé území našeho státu a byl vytvořen protektorát Čechy a Morava.

Vytvoření protektorátu Čechy a Morava neznamenal jen tragédii pro náš národ, ale zasáhlo do vnitřní organizace pravoslavné eparchie. Nyní se nacházela na území říše a říšské orgány se snažily mít pod kontrolou všechny oblasti života v okupovaných zemích a nutily berlínského biskupa Serafíma k vytvoření fenoménu označovaného jako středoevropský metropolitní okruh. V srpnu 1940 byl vладыka Gorazd předvolán do Berlína na říšské ministerstvo církevních záležitostí, které požadovalo, aby českou pravoslavnou církev připojil k berlínské eparchii. Gorazd se však zdráhal udělat jakýkoli krok bez srbské církve. Nová situace nastala po 6. dubnu 1941, kdy byla vojensky obsazena Jugoslávie a definitivně přestalo fungovat spojení mezi českou a srbskou pravoslavnou církví. Pravoslavní se tak ocitli ve složitém postavení. K 21. listopadu 1941 se česká pravoslavná

eparchie dočasně a provizorně dostala pod správu berlínského pravoslavného arcibiskupa. To vše prožíval i otec Čikl přímo v centru dění. Jako nejbližší spolupracovník vладыky Gorazda byl přítomen při různých důležitých okamžicích církve, jako např. při předávání přípisu berlínského arcibiskupa Serafíma na ministerstvu školství v Praze v říjnu 1941.

Nová jurisdikce se v české pravoslavné církvi nestabilizovala, neboť se vystupňovalo její martýrium po atentátu na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha v květnu 1942. Z iniciativy předsedy sboru starších J. Sonnevenda a otce V. Petřka byli v pravoslavném chrámu svatých Cyrila a Metoděje v Praze ukryti parašutisté několika výsadkových skupin, což bylo porušením hlavních zásad jejich utajení. Po zradě K. Čurdy nastalo 17. června rozsáhlé zatýkání, které vedlo k odhalení úkrytu. Následující den, brzy ráno, byl chrám obklíčen. Otec Václav s mátuškou, rodina kostelníka Ornesta a otec Petřek byli zatčeni. O několik dní později gestapo zatklo J. Sonnevenda a vладыku Gorazda. Všichni byli krutě mučeni. Po vykonstruovaném procesu byli otec Václav s biskupem Gorazdem, otcem V. Petřkem a J. Sonnevendem odsouzeni stanným soudem v Praze k trestu smrti a 4. září 1942 všichni popraveni. Pravoslavná církev byla k 27. září rozpuštěna a její majetek byl zabaven.

Epilog

Gestapo shromáždilo dalších 253 osob zatčených v souvislosti s poskytováním pomoci parašutistům atentátníkům a jejich příbuzným v terezínské Maletovně. Mezi nimi byla i Marie Čiklová a další pravoslavní věřící. Ve čtvrtek 22. října byli všichni odvezeni do koncentračního tábora Mauthausen s označením „R. u.“ (návrst nežádoucí). O dva dny později byli zabití. Dcery Čiklových, Olga a Táňa, byly v říjnu ve Slavětíně zatčeny a vězňeny v Praze na záměcku Jenerálce, poté byly převezeny do lágru ve Svatobořicích u Kyjova, kde nacisté vězňili příbuzné těch, kteří odešli bojovat do Anglie. V únoru 1945 byly spolu s dalšími vězňi z důvodu bombardování Zlínska přemístěny do Plané nad Lužnicí, kde se nakonec v květnu téhož roku dočkaly osvobození. Sirotků po manželech Čiklových, dcer Olgy a Táni, se ujala rodina Coufalových z Přerova. Zde pobývaly až do své dospělosti. V současnosti žije dcera Olga v Uherském Brodě a Táňa ve Švýcarsku.

o. Libor Raclavský

HISTORIE

DNE 24. ŘÍJNA 2009 BYLO 67. VÝROČÍ POPRAVY VÍCE NEŽ 264 ČESKÝCH VLASTENCŮ V MAUTHAUSENU

Již tradičně se v tento den konala výprava příznivců historie, badatelů, vojenských klubů, občanských sdružení Taxmen klub a Asociace nositelů legionářských tradic do nacistického koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku, aby uctili památku 67. výročí obětí českých vlastenců. Výpravy se zúčastnilo letos přes 80 osob, kteří nezapomněli na krutý osud účastníků heydrichiády.

Odborný výklad o celé této události a co předcházelo popravám, poskytli velmi zajímavě Jaroslav Čvančara a Vojtěch Šustek. Poděkování také patří evangelickému faráři Vladimíru Pírovi, který v místní kapli vykonal bohoslužbu a přečetl jména všech popravených z 24. 10. 1942 a 26. 1. 1943. Poděkování patří i organizátorovi výpravy Vlastislavu Janíkovi.

Na autentickém místě byla uctěna památka popravených minutami ticha. I po 67 letech na všechny dýchá typická německá chladná důkladnost a sadistická preciznost. Na obrázku je zobrazena pamětní deska, která je v místě, kam byl odklizen popel popravených po kremaci. Lze tedy vyhodnotit, že i na tomto místě jsou hromadně pohřbeni vlastenci, kteří zaplatili životem za pomoc parašutistům, kteří vykonali trest na Reinhardu Heydrichovi v operaci Anthropoid.

V letošním roce jsme se s mojí ženou zúčastnili tohoto

Pamětník z Mauthausenu

vzpomínkového zájezdu do Mauthausenu. Prošli jsme místy největšího utrpení, počínaje apelplatzem, pověstnými schody v kamenolomu, popravističem statečných vlastenců i táborovým krematoriem...

Areálem tábora nás provázel také jeden z účastníků pobytu v Mauthausenu, který vzpomínal na události, jichž byl osobně svědkem. Bez emocí, avšak podle skutečnosti hovořil o otřesných pracovních podmínkách, např. při hloubení tunelů pro podzemní továrnu a v kamenolomu a o brutálním chování příslušníků SS s jejich vlčáky a hrůzných metodách velitele tábora, Franze Zierise.

V táborové kapli byla při pietní bohoslužbě na prvním místě vzpomenua česká pravoslavná církev a postupně byla přečtena jména všech popravených osob. Z představitelů církve pravoslavné to byli především:
 ČÍKLOVÁ Marie – manželka popraveného faráře
 GRUZÍNOVÁ Marie – členka pěveckého sboru
 LOUDA Karel – člen pěveckého sboru
 LOUDOVÁ Marie – členka pěveckého sboru
 ORNEST Václav – kostelník
 ORNESTOVÁ Františka – manželka kostelníka
 ORNESTOVÁ Miluše – členka pěveckého sboru
 RYŠAVÁ Ludmila, roz. SONNEVENDOVÁ – členka pěveckého sboru
 SONNEVENDOVÁ Marie – manželka předsedy Sboru starších pravoslavné církve

Mgr. Alexej Bezděk

Franz Zieris, velitel tábora, uprostřed

PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

NA SVATÉ HOŘE ATHOS

Na severním pobřeží Řecka vybíhá do moře poloostrov Chalkidiki. Má podobu ruky, ale jen se třemi prsty. Dva z nich – Kassandra a Sithonia se ničím významně neliší od jiných částí této země. Upravené pláže zaplavují každoročně tisíce turistů a je jim tam dobře...

Třetí výběžek je však naprosto odlišným světem. V této části Řecka se zastavil čas, jako by se ani nepsal 21. století. Uzavřený církevní stát ATHOS – AGHION OROS, jenž se rozkládá na celém tomto výběžku, si přísně hlídá svůj zavedený řád a nedá si ničím rušit svůj klid. Podobně jako Tibet je místem s druhou největší koncentrací mnichů na světě, kteří vyznávají východní pravoslaví a pocházejí z mnoha zemí světa. O svoji pověst se zasloužil i značnou nepřístupností.

Překrásný a nepřístupný masiv Athosu odděluje jak zeměpisně, tak i administrativně od zbytku světa nejvýznamnější centrum pravoslavného mnišství. Po tisíc let už je toto místo nazýváno „Perivoli tis Panagias“ (Zahrada Panny Marie).

Staří Řekové osídlili Athos dlouho před křesťanskými poustevníky. Založili na něm pět velkých měst Dion, Kleones, Thyssos, Olofyxos a na jižním konci Akrothoi (v místě dnešního kláštera Megistis Lavras). Poloostrov nazývali jednoduše „Akti“ (pobřeží).

V 8. století našeho letopočtu sem začaly přicházet malé skupinky křesťanských asketů, kteří zde našli klid, v němž mohli sloužit Bohu. Začala se formovat první poustevnická společenství – lávry. V roce 885 byl Athos prohlášen byzantským císařem Vasilem I. za sídlo mnichů a poustevníků.

Jeich způsob života se změnil roku 963, kdy svatý Atanásios Athoský založil s podporou svého přítele císaře Nikefora první mnišskou komunitu, klášter Megistis Lavras (Velká Lávra).

PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

Roku 972 podepsal byzantský císař Ioannis Tsimiskis na kozí kůži ústavu Svaté hory, zajišťující zachovávání různých podob asketického života. V 11. století už byla postavena většina z dvaceti velkých klášterů, stejně jako množství cel a poustev. Roku 1046 udělil byzantský císař Konstantin IX. Monomachos Svaté hoře – Aghion Oros vlastní ústavu.

Avšak v roce 1204 byl Athos vydrancován římskokatolickými křižáky (II. křížová výprava) a obsazen latiníky. Papež Inocenc III. připojil celý athoský poloostrov ke svým osobním pozemkům a poslal tam svého splnomocněnce s příkazem, aby všechny, třeba i násilím, obrátil na římskokatolickou víru. Nastal krutý teror.

Avšak bulharský car Jan Asen II. latiníky porazil v bitvě pod Adrinopolem, a tím osvobodil Aghion Oros. Ne však na dlouho. V roce 1267 císař Michael III. Paleolog (protože chtěl od papeže získat pomoc proti osmanským Turkům) dal souhlas k přijetí unie. A tak se v říjnu toho roku objevili na Athosu římská katolíci a byzantinci apostáté (tj. odpadlíci) a začalo nové pronásledování pravoslavných. Pouze lávra sv. Athanasia se jim za peníze zaprodala.

Další monastýry – Zograf, Iveron a Vatoped zachovaly věrnost pravoslaví. Zografští mniši byli upáleni, vatopedští pověšeni a iverští hozeni do moře. Ruský a srbský monastýr byly vypáleny. Na Západ bylo vyvezeno 400 povozů s athoskými posvátnými předměty a literárními památkami. Roku 1313 byl Athos od la-

tiníků osvobozen.

Vše se zlepšilo, až když se Aghion Oros přičlenil k Byzantské říši, která tyto kláštery významným způsobem podporovala. V důsledku toho se Athos ve 14. století stává významným kulturním a náboženským centrem. V té době je založen i poslední z dvacítky velkých klášterů. Avšak v polovině tohoto století začínají Athos sužovat útoky tureckých pirátů, jejichž dílo zkázy je dovršeno po dobytí Byzantské říše.

Kláštery od té doby přežily pouze díky sponzorství křesťanských panovníků z podunajských zemí. Napjatá finanční situace byla důvodem k zavedení „idiorytmického“ života ve většině klášterů: každý mnich může vlastnit majetek, sám se stará o své živobytí, sám žije a sám se i modlí.

Vznikají nová společenství mimo velké kláštery, později nazývaná „skity“. V těchto neformálních komunitách se mniši scházejí ke společné bohoslužbě pouze o nedělích.

Roku 1783 byla Athosu udělena nová ústava a roku 1794 je založena Athoská škola, v budoucích letech centrum vzdělanosti. Přes vysoké daně se kláštery rozrůstají, přichází noví mniši a Athos zažívá svůj zlatý věk, který však končí s protitureckým povstáním na Chalkidiki během řecké revoluce. Mniši i laici jsou zmasakrováni, na kláštery jsou uvaleny výrazně vyšší daně. Situace se mění až po roce 1826, kdy se vracejí mniši, kteří uprchli před Turky.

PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

Na konci 19. století začalo na Athos proudit velké množství ruských mnichů, za jejichž příchodem však byla i politická snaha Ruska upevnit své postavení ve strategickém místě – průlivu mezi Černým a Středozemním mořem a na Balkáně. (Bolševický režim však po svém nástupu zanechal mnichy jejich osudu.)

5. listopadu 1912 je v malém přístavu Dafni vztyčena Řecká vlajka a od roku 1924 uznává Řecko právní svrchovanost athoského území – roku 1926 byl Athos připojen k řeckému státu jako autonomní mnišská republika pod řeckou svrchovaností.

Ve dvacátém století prochází mnišský život prudkými změnami – nejprve velkým úbytkem mnichů, ale od roku 1972 opět počet mnichů v kláštěrech narůstá.

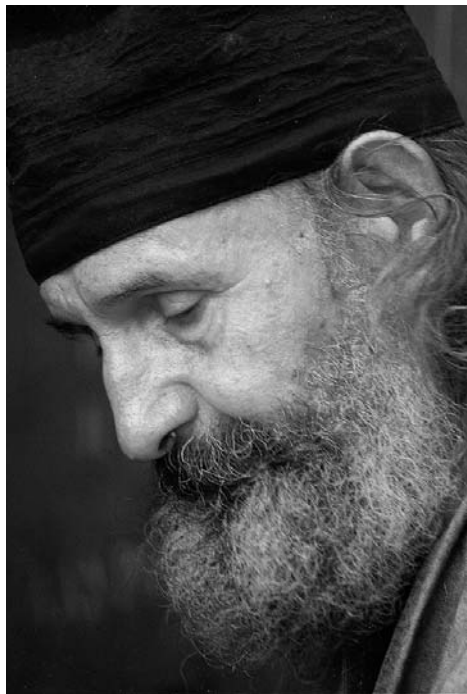
V současné době je na Athosu osídleno 20 klášterů a žije zde přibližně 1 800 mnichů, obklopených knihovnami se vzácnými rukopisy – většina z nich jsou mladí a vzdělaní lidé.

I dnes si Svatá hora Athos (nadmořská výška 2039 m), kde nic nenaruší klid a posvátnost míst, žije svým vlastním životem. Není jednoduché vidět na vlastní oči tuto krajinu a její kláštery. Kromě mnichů nemůže na Svaté hoře nikdo bydlet. Je to cesta do světa zasvěceného meditací a úctě k přírodě, nicméně méně panenskému než kdysi. (Po jediné silnici zde jezdí auta, při obnově klášterů je využita stavební technika, atd.) Pro ženy je vstup na půdu Aghion Oros i nadále zakázán. Tak rozhodl v roce 1045 císař Konstantinos IX. Monomachos, který v bule Typikon zakázal přístup na Athos osobám, a dokonce i živočichům ženského pohlaví.

A tak zájemkyním nezbude nic jiného, než vyjet na obhlídku podél pobřeží poloostrova lodí a z ní obdivovat kláštery a krásu krajiny.

Vstup na Svatou horu je povolen pouze mužům a ten je řízen přísnými pravidly. Každý den totiž může jen 100 místních obyvatel a jen 10 cizinců nastoupit na loď v přístavu Ouranopoli a po dvou hodinách přistát v jediném přístavu Dafne na území Athosu. Muži ovšem nejprve musí získat zvláštní povolení zvané diamonitirion.

Diamonitirion umožňuje každému poutníku strávit čtyři dny na Athosu. Za tu krátkou dobu můžete putovat po poloostrově a využívat pohostinnosti mnichů z klášterů. Ze Soluně jezdí několikrát denně autobus do Ouranopoli – posledního obyčejného světského města na poloostrově Athos. Cesta trvá necelé tři ho-

diny. Z Ouranopoli jezdí každý den v 9:45 loď s poutníky do Dafne. Na loď se lze dostat pouze s povolením, neboť vše se v Aghion Oros řídí přísnými pravidly:

Pokud chcete přijít do kláštera, musíte se tam dostat do západu slunce. Pokud chcete večer ještě pojet, musíte být v klášteře před třetí hodinou, kdy začíná odpolední bohoslužba, po které následuje jídlo. V kláštěrech se můžete volně pohybovat od rozbřesku do západu slunce. Poté již můžete být pouze v místech vyhrazených pro návštěvníky.

Ráno se vstává v šest hodin na ranní bohoslužbu a v osm se jde na společnou snídani. I to ovšem není zcela jednoduché. Jíst totiž můžete jen v době, kdy jeden z mnichů předčítá liturgický text, což obnáší asi deset minut. Poté se všichni zvednou a odcházejí bez ohledu na to, jestli jste ještě hladoví či kolik jídla na stolech ještě zůstává.

V každém klášteře můžete zůstat pouze jednu noc, poté se musíte opět vydat na cestu. Při pobytu na Athosu zapomeňte na čas! Většina klášterů se řídí sta-

PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ

rým byzantským časem, pro který je západ slunce časem půlnoci: Při západu slunce se zavírá brána a mniši se odeírají ke spánku. Kolem druhé hodiny ranní svolává jeden z mnichů ostatní k modlitbám vyklepáváním rytmu na dlouhý dřevěný trám, nazývaný „talanto“ (bubnováním na dřevo svolával Noe zvířata do archy k záchraně). Začíná „mezonyktiko“ (půlnoční modlitba), po něm „orthros“ (ranní chvály), „ores“ (hodinky) a na závěr pravoslavná liturgie.

Kolem šesté hodiny ranní je v jídelně podáváno první jídlo dne. Mniši jedí v tichosti, naslouchající četbě, většinou ze životopisu světce, jehož svátek se připomíná. Po jídle následuje denní práce. Kolem třetí odpoledne se mniši shromažďují k „esperinos“ (večerní modlitbě), po níž následuje druhé jídlo dne.

Po krátké večerní modlitbě nastává se západem slunce opět „půlnoc“.

Recké báje popisují vznik hory Athos tak, že při válce bohů s Giganty vyzvedl Poseidon ze dna mořského velký kus skály a hodil ho na poloostrov. Křesťanská legenda vypráví, že Panna Maria, Matka Boží, před svým nanebevstoupením chtěla spolu se svatým Janem Evangelistou navštívit svatého Lazara, který byl v té době biskupem na Kypru. Jejich loď však byla za velké bouře větrem zahnána na Athos, k místu, kde dnes stojí klášter Ivirion. Loď ztroskotala, ale poutníci byli

zachráněni. Zde Panna Maria dala místnímu obyvatelstvu své požehnání, a proto se tento kus země, na památku události, stal svatým místem.

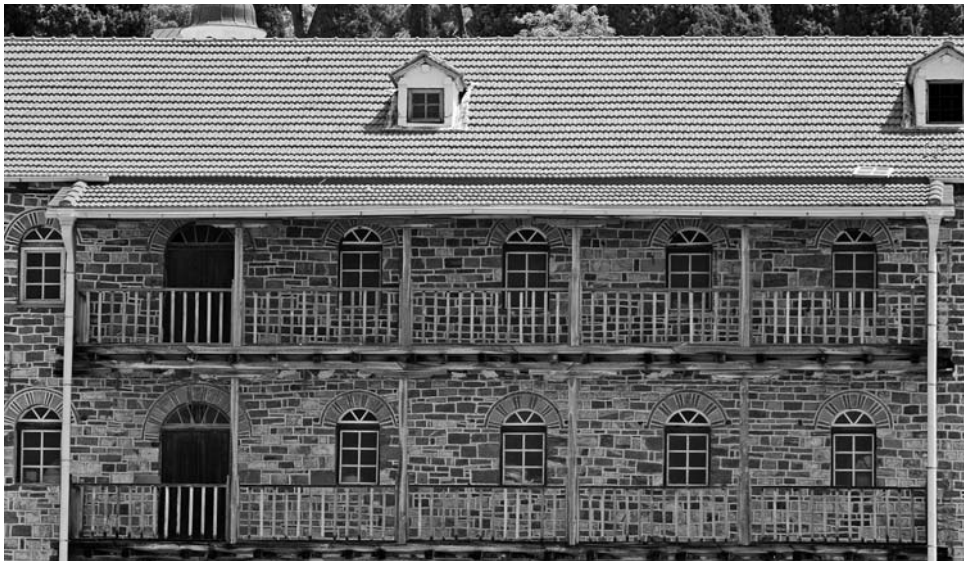
Biskup Porfyrij Uspenskij vykládá tuto legendu v tom smyslu, že ne osobně Matka Boží, ale její obraz se dostal na Athos – měli jej sem přivést první šířitelé křesťanského učení.

Vrchol Athosu je částečně pokryt sněhem. Typickými obyvateli zdejší pustiny dříve byli především vlci. Ještě na konci sedmdesátých let jich zde bylo mnoho a byli zhoubou pro dobytek a všeobecně nepřijemní až nebezpeční. Teď se zdá, že byli do jednoho vyhlazeni. Pro toho, kdo se rád prochází sám na opuštěných místech, to je opravdová úleva. Přesto tato situace vzbuzuje určitou lítost. Vlci, ačkoli jsou masožraví, jsou také „hesychasté“ – milovníci samoty, kteří si nepřejí být vyrušováni lidmi. Jejich přítomnost na Svaté hoře byla svým způsobem povzbuzujícím znamením a útěchou, že Athos je stále místem klidu.

Zdroje: Z knih „Získávání Ducha Svatého“ (pravoslavné vydavatelství Elijáš)

Aghion Oros
Mount Athos
Mount Athos Greece

o. Jan Baudiš

ZPRÁVY ZE SVĚTA

USA, NEW YORK. Jeho Všesvatost ekumenický patriarcha Bartoloměj poskytl 20. prosince 2009 hodinové interview americké celoplošné televizní síti CBS, kterou sledují miliony

Američanů a statisíce lidí po celém světě. Vystupení ekumenického patriarchy oslovilo diváky svojí jasností a otevřeností i pokorou, s níž patriarcha přistupoval k jednotlivým otázkám. Patriarcha promluvil otevřeně o složité situaci patriarchátu na území Turecka i o situaci, ve které se nacházejí další pravoslavná centra na Středním východě. V rámci interview patriarcha prezentoval pozoruhodný dokument, který se zachoval v monastýru sv. Kateřiny na Sinaji a je podepsán samotným prorokem Mohamedem, zakladatelem islámu. Prorok v něm mluví o právu a svobodě pro každého vyznávat křesťanskou víru. Patriarcha se v rozhovoru vyznal z lásky ke svojí rodné zemi, kterou je Turecko, avšak konstatoval, že Turecku, které se pokládá

za sekulární a občanský stát dodržující lidská a náboženská práva, se zatím nedaří naplnit svoji představu o sobě samém a ani představu mezinárodního společenství. Patriarcha připomenul uzavření patriaršního semináře na ostrově Chalki tureckou vládou v roce 1971. Když byl patriarcha dotázán známým americkým moderátorem ze CBS Benem Simonem, který s ním rozmlouval, zda se někdy „cítil být ukřižován“, patriarcha odpověděl bez zaváhání, že ano, avšak ihned dodal, že „věříme v zázraky a že po ukřižování přichází zmrtvýchvstání. Věříme ve vzkříšení.“ Rozhovor s ekumenickým patriarchou se setkal se značným zájmem u americké veřejnosti a lze jej sledovat na:

<http://www.cbsnews.com/sections/60minutes/main3415.shtml>

Zdroj: www.gorach.org

TBILISI. Nejvyšší představitel Gruzínské pravoslavné církve Jeho Svatost a Blaženstvo Ilja II, katolikos – patriarcha celé Gruzie, oslavil 32 let své intronizace 25. prosince 2009. Při této příležitosti gruzínského patriarchu navštívila 24. prosince delegace moskevského patriarchátu vedená Jeho Svatostí ruským patriarchou Kirilem, kterého doprovázel také běloruský metropolita Filaret. Delegace byla přijata patriarchou Iljou a velkou skupinou biskupů a kněží Gruzínské pravoslavné církve. Shromáždění pak společně sloužili všenoční bdění v katedrále svatě

ZPRÁVY ZE SVĚTA

Trojice v Tbilisi a v průběhu následujícího dne se účastnili společenské části oslavy. Obě církve užívají juliánského kalendáře.

Zdroj: www.mospat.ru

VYSOKÉ DEČANY. Srbský prezident Boris Tadić prožil Vánoce podle juliánského kalendáře v dečanském monastýru v Kosovu. Pro srbská média řekl: „Dnes je svátek míru a vždy nám dává příležitost poslat poselství smíření.“ Srbský prezident konstatoval, že v Kosovu je především potřebné smíření mezi lidmi a mezi jejich rodinami, avšak také smíření mezi národy, aby našly řešení problémů a starostí, které pocházejí z minulosti. Prezident zdůraznil, že smíření nás čeká v budoucnosti, a připomenul význam národní identity a společných hodnot, které dle jeho slov jsou hodnoty společné právě tak, jako je dečanský monastýr společnou hodnotou světového kulturního dědictví. Svaté liturgie, kterou sloužil igumen dečanského monastýru biskup Teodosij s duchovenstvem, se účastnily dvě stovky věřících z různých částí Ko-

sova i Srbska a také srbský ministr pro Kosovo a Metochii Goran Bogdanović. V průběhu oslavy pravoslavných Vánoc probíhaly kvůli návštěvě srbského prezidenta Tadiće protesty kosovských Albánců v nedalekém městě Dečany i na dalších místech. Boris Tadić se v roce 2009 účastnil v monastýru Vysoké Dečany také Velikonoc.

Zdroj: RTS

Istanbul. Sekretariát pro vstup Turecka do EU je v budově, která byla zkonfiskována pravoslavné církvi v nedávných devadesátých letech minulého století úředním rozhodnutím. Budova

se nachází v Istanbulu ve čtvrti Ortakov pod prvním mostem nad Bosporem. Před zabráním tureckými úřady budova sloužila jako základní škola pro tam žijící nevelkou pravoslavnou menšinu. Tato menšina dnes prakticky neexistuje, protože se jednalo o menšinu náboženskou a Turecko se v současnosti paradoxně deklaruje jako přísně sekulární stát. Postupný a dlouhodobý tlak na křesťany vedl nakonec k tomu, že také ve zbývajících křesťanských školách ubylo napřed žáků, pak byly nevyužívány a nakonec konfiskovány „sekulárním“ státem, přičemž bylo předtím zákonem zakázáno, aby je vlastníci – nejčastěji různé křesťanské nadace – využívali anebo převedli na jiný než současný účel. Nevelká pravoslavná komunita ve čtvrti Ortakov již podala žalobu na administrativní soud v Istanbulu a pro případ neúspěchu již připravuje další žalobu na Evropský soud do Štrasburku. Inaugurace sekretariátu pro vstup Turecka do EU však již v Istanbulu proběhla za přítomnosti ministerského předsedy Erdogana a zástupců evropských institucí. Když se záležitost provalila, vyvolala značnou nevoli v bruselských diplomatických kruzích a zástupci turecké vlády vzápětí navštívili ekumenického patriarchu Bartoloměje, který byl ujistěn, že rozhodnutí soudu bude tureckou vládou v každém případě respektováno. A neuvěřitelné se zřejmě stalo skutkem...

rj

NĚMECKO. Podle Německého ústavního soudu N je neděle dnem odpočinku. Otevřením obchodů po sedm dnů v týdnu by byla porušena ústava. Německý nejvyšší soud na sklonku minulého roku rozhodl, že německé obchody musí zůstat v neděli zavřené. Zvrátil tak rozhodnutí

ZPRÁVY ZE SVĚTA

spolkové vlády Berlína, která umožnila otevření obchodů sedm dní v týdnu, čímž rozčílila církve. Ústavní soud uvedl, že uvolnění nákupní doby porušuje německou ústavu, podle které je neděle dnem odpočinku. V roce 2006 Berlín zmírnil legislativu a umožnil obchodníkům otevřít obchody čtyři neděle před Vánocemi a dvě další neděle v roce. Rovněž rozhodl, že obchody mohou mít v týdnu otevřeno 24 hodin. Rozhodnutí však pobouřilo jak tamější evangelickou, tak i římskokatolickou církev, ke kterým se v Německu hlásí většina obyvatel.

rj

MOSKVA. Jeho Svatost patriarcha moskevský a vši Rusi Kirill sloužil 31. prosince sv. liturgii v chrámu Krista Spasitele v Moskvě a vyprošoval pro církve a celou ruskou zemi Boží požehnání na rok 2010. Spolu s ním sloužili arcibiskupové Hilarion volokolamský a Alexij ore-

chovo-zujevský i dalších 10 biskupů a několik významných kněží. Metropolita se před díkůvzdáním obrátil k přítomnému duchovenstvu a věřícím se slovy: „Křesťané mají mít optimistický pohled na život. Křesťanský optimismus má však pevný základ, protože je založen na naší víře a důvěře v Boha, který je pánem dějin. Náš optimismus se zakládá na důvěře v Boží dobrou vůli. Nevěříme povrchně, že příští rok bude lepší než ten minulý, ale v naší naději na lepší zítřek se spoléháme na modlitbu. Věříme, že ji Bůh uslyší a že v odpovědi na naši schopnost činit pokání a stranit se zlého nám prokáže svoji milost.“

Zdroj: www.mospat.ru

USA. Trvalá konference kanonických pravoslavných biskupů Ameriky se v neděli 17. ledna 2010 obrací ke všem pravoslavným věřícím v USA a Kanadě se společným pastýřským listem nadepsaným slovy: „Ježíš potom chodil od města k městu, od vesnice k vesnici, a kázal a hlásal radostnou zvěst o Božím království. (L 8,1-3)“ Biskupové v pastýřském listu připomínají, že jakožto pravoslavní křesťané můžeme sdílet poselství evangelia s každým v našem společenství, a dále připomínají duchovenstvu i věřícím, že je jejich povinností oslovit všechny ty, kdo opouštějí církve, a i ty, kdo nikdy neslyšeli spásonosnou zvěst o Kristu. Biskupové ve společném pastoračním listu vyjadřují svoji pokračující podporu Pravoslavné křesťanské síti (OCN), která připravuje každý týden nové rozhlasové pořady a studijní materiály a radí svým posluchačům. Biskupové připomínají věřícím, že OCN v současnosti také vysílá nepřetržitě na třech internetových rozhlasových stanicích, kterými jsou The Ark (Archa), The Rudder (Kormidlo) a nová internetová rozhlasová stanice The Anchor (Kotva). Biskupové Ameriky v pastýřském listu prosí věřící z různých jurisdikcí, aby stáli více při sobě a pomáhali OCN tak, aby tato misijně zaměřená organizace mohla ještě lépe sloužit všem pravoslavným věřícím i všem hledajícím v Americe. OCN se v současnosti těší podpoře všech kanonických pravoslavných jurisdikcí působících v Americe.

Zdroj: www.goarch.org

EKOLOGIE

PŘÍKLADY OCHRANY BOŽÍHO STVOŘENÍ V PRAXI II, ZATEPLOVÁNÍ A IZOLACE

V předešlé části našeho ekologického seriálu jsme si přiblížili ekologické vytápění pomocí biomasy – palivového a odpadního dříví, které využívá například olomoucký katedrální chrám sv. Gorazda. Další zajímavou metodou – způsobem, kterým lze i u nás chránit Boží stvoření, šetřit cenné surovinové zdroje pro příští generace a v neposlední řadě také šetřit finanční prostředky církevní obce, je úspora energie formou zateplování. Skromné prostředky církevní obce nebo eparchie lze nepochybně využít lépe, než je protopit a doslova je „nechat proletět komínem“, a i proto jsou úspory energie formou zateplování dobrou možností, jak chránit Boží stvoření a šetřit zdroje a peníze. Abychom však celou věc nepopisovali pouze teoreticky, přiblížíme si opět uvedenou problematiku v praxi a představíme si i tentokrát několik příkladů.

1. MONASTÝR VILÉMOV – ČÁSTEČNÉ ZATEPLENÍ ZDÍ, DVEŘÍ A OKEN

Mezi ekologicky zaměřenými lidmi v církvi i mezi širší veřejností je všeobecně známo, že na střeše vilémovského střediska pravoslavné církve je od roku 1997 solární systém, který pomáhá připravovat teplou vodu pro potřeby monastýru a kuchyně, od roku 2002 také větší solární systém na přípravu teplé vody

pro ubytovací část a od roku 2003 ještě malá fotovoltaická elektrárnička o nominálním výkonu 1,2 kWp. Méně se ví o tom, že díky finančním prostředkům pravoslavného monastýru a pravoslavné akademie byl celý objekt před instalací uvedených technologií odborně zateplen ze severní a západní strany 10cm vrstvou polystyrenu. Ještě méně lidí ví nebo si pamatuje, že se kdysi uskutečnil pracovní se-

EKOLOGIE

minář Hnutí DUHA a Pravoslavné akademie, na kterém se dobrovolníci z obou organizací pokusili zateplit – vybavit lepším těsněním alespoň některá okna a dveře vilémovského střediska.

POPIS

Kontaktní zateplovací systém budovy Gorazdova cyrilometodějského střediska a monastýru ve Vilémově se skládá z několika důležitých vrstev a komponentů. Na severní a západní obvodové stěny již postaveného a omítnutého objektu byl koncem 90. let minulého století napřed nanesen lepicí tmel. Poté následovalo nalepení a upevnění izolačního polystyrenu, který byl poté přichycen hmoždinkami. Pak byla nanesena výztužná stěrka, následovala armovací tkanina, omítka a povrchová úprava. Jako poslední vrchní vrstva na konec fasádní barva. Zateplení realizovala odborná firma.

Pro minimalizování tepelných ztrát bylo nutné zateplovat i oblast soklu a perimetru, což je část fasády pod úrovní terénu. Soklová část je plocha 0–30 cm nad terénem a perimetr je část 0–100 cm pod úrovní terénu. Pokud má být zateplení provedeno s maximální účinností, musí být na oblast soklu a perimetru použita izolační deska z extrudovaného polystyrenu. Je zapotřebí mít také na paměti to, že realizace vnějšího kontaktního systému by měla probíhat v odpovídajících klimatických podmínkách. Provádět zateplování budovy v teplotách pod bodem mrazu není možné, a i proto bylo zateplení církevního střediska ve Vilémově realizováno v letních měsících. Izolovat se musí i plochy nadpraží a ostění otvorů dveří a oken budovy. Okenní otvory, vstupní otvory, vnější rohy na fasádě a předsazené části před líc fasády se opatřují zpevňujícími hranami z plastových profilů s tkaninou. Každým rokem je v České republice vyrobeno více než 2,5 milionů kubických metrů tepelně izolačních materiálů různých druhů, avšak téměř 50 % trhu představuje pěnový polystyren EPS, nejvíce EPS 70 F a EPS 100 F fasádní. Polystyren je tvarově konstantní materiál, nemá na něj vliv vlhkost, má vysokou odolnost proti hnilobě a nijak nestárne, je dobře zpracovatelný a má dobrý poměr mezi cenou a užitnou hodnotou. Pěnový polystyren je u nás nejrozšířenější tepelně izolační hmotou používanou při výstavbě a tepelné izolaci budov a má velký přínos v úsporách energie a v ochraně život-

ního prostředí. Každá tepelná izolace budovy ztelně snižuje poměr škodlivých látek v ovzduší, které unikají z komínů místních výtopen nebo uhelných a plynových elektráren, a šetří důležité suroviny. Je dobré vědět, že primární energie spotřebovaná při výrobě pěnového polystyrenu je prostřednictvím jeho použití pro tepelnou izolaci uspořena za velice krátké období – od dvou měsíců do jednoho roku. Namísto pěnového polystyrenu, který se vyrábí z ropy, je jakožto z ekologického hlediska příznivějších a plně recyklovatelných materiálů možné využít balíků slámy nebo lisovaného konopí. Využití těchto přírodních materiálů je však zatím u nás málo rozšířené a vyžaduje někdy uplatnění složitějších technologických postupů. Dobrým a často využívaným materiálem na zateplování a izolaci budov je také minerální vata, se kterou se jako s izolačním materiálem můžeme setkat třeba také na půdě severního křídla Gorazdova cyrilometodějského střediska.

2. PRAVOSLAVNÁ FARA V HOŘOVIČKÁCH – ZATEPLENÍ DVEŘÍ A OKEN, SILIKONOVÁ TĚSNĚNÍ

Když se cestou z Prahy do Karlových Varů podíváme z hlavní cesty na starobylou faru vedle pravoslavného chrámu v Hořovičkách, všimneme si opět nejspíše solárního systému na ohřev teplé vody v předzahrádce a asi nás ani nenapadne, že všechny okna a dveře objektu, který je historicky chráněn, byly svého času izolovány silikonovými těsněními s využitím uhlové frézy, zapůjčené Pravoslavnou akademií od ekologické organizace Duha.

POPIS

Netěsnými okny a dveřmi uniká z budov někdy až 30% tepelné energie a to už stojí za zamýšlení nejenom kvůli ochraně Božího stvoření, ale také kvůli dnešním cenám energie. To, že hodně tepla odchází z fary špatně těsnícími starými okny a dveřmi, bylo otcí Ludkovi a jeho rodině zřejmé. Budovu fary se nedařilo vytopit ani nově instalovaným topením. Aby se situace zlepšila, bylo s pomocí dobrovolníků z Pravoslavné akademie provedeno utěsnění oken a dveří silikonovým těsněním do drážky. Takové těsnění oken a dveří odstraňuje netěsnosti mezi oknem a rámem (dveřmi a rámem) a tím plní těsnící a izolační funkce. Má dobré zvukoizolační vlastnosti a snižuje také průnik pachů a prachu do interiéru budovy.

EKOLOGIE

Těsnění je dodáváno ve třech odstínech – bílá, hnědá a béžová, a lze dodat i jako náhradu do euro oken. Vyrábí se v různých velikostech (od 4 mm do 12 mm). Těsnění, které je určené do vyfrézované drážky, má dvojitý stromček, a ten mechanicky zabraňuje vyklouznutí těsnění z drážky.

B 10

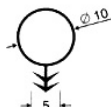
B 1

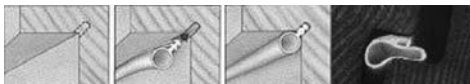
B 2

B 3

Nejprve je po obvodu oken nebo dveří vyfrézována drážka, do které je těsnění nasunuto palcem anebo kolečkem. Funkce těsnění je zřejmá z posledního obrázku.

Výhodou této technologie je, že ji lze použít i na starší skříňová okna a tam, kde by výměna starých oken za nová byla z různých, například památkových důvodů, velmi nákladná. Ke zlepšení tepelné pohody v objektu fary nepochybně pomohlo také zasklení oken sklepa.

Bohužel se na faře zatím nepovedlo instalovat vyhovující topení, které by splňovalo požadavky o. Vladimíra a jeho rodiny. Firma bez zkušeností v tomto směru neodborně instalovala v podstatě nevyhovující vytápěcí zařízení bez akumulčních nádrží. Kotel nejenom, že nikdy řádně nefungoval, ale před nedávnem dokonce zcela zkolaboval.

3. KAPLE SV. MIKULÁŠE V CHUDOBIŇĚ – VÝMĚNA OKNA A VNITŘNÍ IZOLACE STĚN

O tom, že rozsáhlou rekonstrukcí prošel v posledních letech celý pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje v Chudobíně, jsme již ve zprávách z eparchií psali. Mnohem méně se ví ale o tom, že nepoměrně menší, avšak zajímavou rekonstrukcí prošel také prostor kaple sv. Mikuláše, která je využívána chudobín-

skými věřícími jako bohoslužebná místnost v zimě a která v létě slouží zejména jako místo setkávání věřících při různých příležitostech. Zde byla o. Dušanem Basilem Švábeníkem vyměněna dvě okna za okna po stránce energetické úspornosti mnohem kvalitnější a zároveň cenově dostupná a tenkou vrstvou polystyrenu byl izolován oltářní prostor v kapli. Tato drobná rekonstrukce zaměřená na zateplování je ukázkou toho, jak lze zejména i u menších objektů a prostor s relativně nevelkými náklady na zateplování docílit poměrně slušných výsledků a úspor energie.

K podobným malým a levným řešením lze přidat například ještě nalepovací silikonové izolace – těsnění do oken a dveří. Dalším relativně levným řešením je, zejména pokud se jedná o prostory, které jsou užívány pouze sporadicky a nejsou příliš vidět, zateplení oken a dveří tzv. termoizolační fólií – sice nevypadá zvláště esteticky, ale svůj účel – úsporu energie, zdrojů i peněz – plní celkem dobře.

Zajímavou, avšak mnohem nákladnější možností úspor a zateplování s pomocí státních dotací nabízí v současnosti zejména občanům v soukromých a bytových domech program Ministerstva životního prostředí ČR „Zelená úsporám“ (www.mzp.cz a www.opzp.cz) a také programy Státního fondu životního prostředí (www.sfzp.cz). V nejbližší době se očekává další rozšíření nabídky těchto programů pro církev a neziskové organizace.

Roman Juriga

RECENZE

OSADNÉ

Prakticky nezaznamenaná českými pravoslavnými časopisy a také dalšími médii zůstala v červenci roku 2009 skutečnost, že na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech zvítězil v kategorii dokumentů film *Osadné*. Ačkoliv si příznivci filmového festivalu stýskali, že Česká republika nebyla v roce 2009 na MFF v Karlových Varech zastoupena žádným snímkem v hlavní soutěži, jednalo se o omyl. Vítězem v kategorii dokumentární film nad 30 minut se stal slovensko-český koprodukční film *Osadné* režiséra Marka Škopa. Porotu zaujal příběh pravoslavného kněze, starosty rekordmana (co do počtu let starostování) a rusínského buditele, kteří se vydávají na cestu ze vzdálené východoslovenské vesničky *Osadné* do bruselského europarlamentu.

Na nejvýchodnější hranici Evropské unie se nachází vesnička o necelých dvou stovkách obyvatel, jejíž pravoslavný kněz o. Peter Soroka za posledních pět let pohřbil padesát lidí a pokřtil pouze dvě děti. Civilním souputníkem o. Soroky do Bruselu je starosta Ladislav

Mikuláško, politický rekordman, který je ve vedoucí funkci už třicet šest let. Dvojice rázovitých lokálních patriotů se rozhodne vzít budoucnost *Osadného* do vlastních rukou a s pomocí rusínského aktivisty Fedora Vica hledat pomoc u nejvyšší bruselské instance. Marek Škop sleduje ve svém „document-toury movie“ hrdiny na cestě do bruselského europarlamentu a je svědkem jejich snah vtáhnout spřáteleného europoslance do posílení cestovního ruchu v obci a jejím okolí. Podobně jako v předchozím snímku *Jiné světy* leží režisérovi na srdci autenticita „neglobalizovaného“ člověka, kterého však tentokrát daleko více vnímá v kontextu jeho komunity a konfrontuje jej se světem za hranicí rodné vesnice.

Pro českého diváka film otvírá cestu k pochopení duše i života pravoslavných Rusínů, žijících v překrásném a klidném prostředí karpatské přírody, avšak v prostředí, z něhož zejména mladí lidé většinou odcházejí do měst za prací a lepším výdělkem.

Film vyrobila slovenská společnost *Artileria* za podpory Ministerstva kultury SR a v koprodukcii se Slovenskou televízií. Českým koproducentem je *Hypermarket film*, filmová produkční společnost, jež na sebe v minulosti upozornila kontroverzní komedií *Český sen* (režie: Vít Klusák a Filip Remunda), v níž si vzala na mušku konzumní zaměření mnoha lidí a podléhání nákupnímu šilenství.

Českým producentům se pro dokumentární film *Osadné* podařilo získat prestižní podporu programu Evropské komise a předprodat vysílací práva do holandské a finské televize, avšak český divák o zážitek z filmu také nepřijde – očekává se distribuce filmu do řady českých kin a filmových klubů. Dokumentární film *Osadné*, který zvítězil také na 10. Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů „Jeden svět“ v Bratislavě v listopadu 2009 a který Londýnský filmový festival nominoval na Griesonovu cenu jako nejlepší dokument roku, by si pravoslavní diváci v České republice rozhodně neměli nechat ujít, již také proto, že o. Peter Soroka, který je knězem naší církve, již řadu let doopravdy usiluje o zlepšení života lidí ve svojí komunitě.

Roman Juriga

RECENZE

INSTANTNÍ DUCHOVNO

Nedávno se mi do ruky dostala kniha Požádej a je ti dáno. Naučte se zhmotňovat svá přání, Esther a Jerry Hicks (Učení Abrahamovo), Synergie 2009, 316 str. New York Times bestseller! Aby nevznikla žádná myšlka, tak vám rovnou říkám, že s Biblií to nemá opravdu vůbec nic společného, ale je to sbírka channellingových poselství od „Abrahama“.

Podle autorů obsahuje kniha „některé z neefektivnějších nauk, jež jsou dnes na naší planetě k dispozici“. A kdo je ten záhadný Abraham z názvu? Abraham je nějaké netělesné vědomí, které mluví skrze média (kanály v terminologii knihy) a předkládá nám zde poselství, jak se napojit na Zdrojovou energii. Těmto bytostem (je jich více) leží „na srdci“ jen naše Dobro. „Když se znovu naladíte na tuto energii míru a lásky, pak znovu získáte i moc svého Zdroje, která znamená schopnost zhmotňovat vaše přání, přivolat Dobro, přitáhnout hojnost tam, kde byla před tím nouze, a mít přístup k božskému (v knize s B) vedení v podobě správných lidí i okolností.“ Poslouchá se to hezky, že? Ale zpět k Abrahamovi a tomu, co dále o sobě říká: „jsme mnoho-rozměrní, máme mnoho aspektů a dozajista i mnoho druhů vědomí“. Nepřipomíná to vám znalým Písma něco? Ano, správně: Mk 5, 9: A zeptal se ho: „Jaké je tvé jméno?“ Odpověděl: „Mé jméno je ‚Legie‘, poněvadž je nás mnoho.“ (v kralickém překladu je to vidět lépe: I otázal se ho: Jakt říkají? On odpovídaje, řekl: Množství jméno mé jest, nebo jest nás mnoho. = nečistých duchů, které Ježíš vyháněl)

Lidé touží po duchovnu, chtějí mít zvláštní schopnosti, spokojený a šťastný život bez starostí a vše, nač si vzpomenu, prostě to musí být skvělé a úžasné. A k tomu všemu jim mají pomoci co možná neefektivnější nauky, aby to bylo co možná nejdříve. Takže jsme svědky vzniku nového duchovna – „instantního duchovna“. Vysypejte obsah sáčku do hrnku, zalijte horkou vodou, zamíchejte a za minutu můžete vypít! A hotovo! Stejně jako instantní polévka: opravdové polévky málo, k tomu přidaná nějaká barviva, aroma, protispěková látka, konzervanty a nesmíme zapomenout na nejdůležitější přísadu, na zdraví škodlivý glutamát, který všemu teprve dodá tu správnou chuť. Tak jednoduché to samozřejmě není. Nezapomeňme na Gn 3, 19: „V potu své tváře budeš jíst chléb.“ Tento „pot“ neplatí jen pro obživu, ale pro všechny naše činnosti, tedy i pro duchovní snažení.

Žena, jejímž prostřednictvím tato bytost mluví, požádala na začátku „své cesty“ jiné podobné médium, jakým se poz-

ději stala i ona, o nějakou účinnou afirmaci. Toto jí bylo sděleno: „Já (řekněte své jméno) vidím a přitahuji k sobě božskou láskou ty bytosti, které skrze můj proces hledají osvícení. Sdílení nás teď oba pozvedne.“ A meditovala takto asi 9 měsíců po 15 minutách, až se dostavil výsledek. „Ale tentokrát začalo něco nebo někdo dýchat mým tělem. Vnímala jsem to jako ohromnou explozi lásky, která vycházela z hloubi nitra ven. Úžasný pocit! Jerry (stejně nadšený manžel) mé tiché projevy radosti slyšel a později mi řekl, že se mu zdálo, že se svíjím v extázi.“ Představte si teď, že máte dům, stoupnete si do otevřených dveří a voláte tak, aby vás co nejméně lidí slyšelo: „Pojďte sem všichni, všechny vás miluji, budeme spolu žít v míru a pokoji. Lásku všem!“ Kdo asi přijde? Slušní lidé určitě ne, protože si řeknou, že nejste normální nebo že jste nějaký podvodník, který lehkověrným lidem chce tahat peníze z kapes. Tak přijdou lidé, kteří se budou snažit využít vaši naivitu (možná až hlouposti) nebo kteří by s vámi jako budoucím kolegou mohli spolupracovat. Výsledkem budou minimálně čtyři uzavřené životní pojistky, dům plný krámů, které k ničemu nepotřebujete, a to ještě můžete být rádi, že k vám nepřijde někdo horší, jehož návštěva by pro vás měla fatální následky. Doufám, že nikdo není tak naivní, aby si myslel, že hodným lidem, kteří nikomu nikdy neublížili, se přece nemůže nic stát a že se budou setkávat jen se stejně hodnými lidmi a stvořeními.

Tato kniha se moc od knih stejného druhu neliší, jen právě svým biblickým názvem, a proto snad to byla ta poslední kapka, kvůli které pohár přetekl. Nepsala jsem kritiku knihy, ale kritiku naivního přístupu k duchovním věcem, ve kterých se naivita, netrpělivost, neopatrnost, falešná pokora nebo pýcha nevyplácejí.

Pamatujme vždy na to, co řekl Ježíš: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (J 14, 6), a snažme se poznat lépe naši víru, držet se jí a žít podle ní, pak neupadneme do jámy (Mt 15, 14: Nechte je: slepí vedou slepé. A když vede slepý slepého, oba spadnou do jámy.)

Věra Ignatidu

ZAMYŠLENÍ

O AUTOMATU NA KÁVU
A DUCHOVNÍM ŽIVOTĚ

Mnozí z nás z nejrůznějších příčin cestujeme. Cestujeme třeba kvůli tomu, že jsme zváni nebo povinni o něčem přednášet či promluvit. Velká část lidí se přesouvá z místa na místo kvůli obchodům a obchodním schůzkám či kvůli práci, kterou mají někde jinde.

Desetitisíce studentů, zejména vysokoškoláků, v pátek a v pondělí plní do posledního místečka linky dálkových autobusů a rychlíků mířících z jednoho konce republiky na druhý. Otcové duchovní bývají často povoláni sloužit bohoslužby, křtít či pohřbívat nebo se účastnit církevních setkání někde jinde, než kde žijí. Další z nás se přesouvají kvůli návštěvám známých či za rodinou. Důvodů k tomu, abychom se vydali na cestu, je zkrátka spousta a našim společníkem na četných „mezistanicích“ pro ekologické vlaky a autobusy bývá často na nádražích automat na kávu. Další z nás se samozřejmě užívají čtyř kol svých automobilů a husté silniční a dálniční sítě, avšak milý společník – automat na kávu – čeká jako věrný přítel na prakticky každé benzinové pumpě. Zvykli jsme si zkrátka na něj a operace, po které vyjede ze zvláštního otvoru plastový kelímek s teplým nápojem podle našeho přání, je tak prostá:

1. Napřed do otvoru na mince vhodíme požadovanou částku v mincích,
2. zmáčkne knoflík nápoje (obvyčejně typu kávy, kterou jsme si oblíbili),
3. a už to jede! V automatu to přátelsky zachrastí, vysune se kelímek a do něj už teče životabudič – naše kafe pro zahřátí, které již fyziologicky či psychologicky potřebujeme...
4. Když je kelímek plný našeho oblíbeného nápoje a určen k odebrání, automat přátelsky pípne a někdy ještě rozsvítí malý zelený displej s pozdravem: „DOBŘÝ DEN? CO SI DÁTE K PÍTÍ?“
5. Pokud jsme do automatu vhodili o nějakou tu korunu navíc, automat, náš kamarád, nám samozřejmě nezapomene drobné vydat a je důležité si z malého otvoru v dolní části automatu vrácený obnos opravdu vybrat, protože naše počínání, zejména na větších vlakových a autobusových nádra-

žích, s velikým zájmem z povzdálí sledují tam trvale pobývajících a někdy zapáchajících spoluobčané. (Pán Bůh je ochraňuj a pomáhej jim!)

Celá operace trvala sotva půl minuty a vše je hotovo. Ach, jak příjemné! A už usrkáváme teplé kafičko z kelímku! V kapse nás hřeje vrácená a nezapomenutá dvoukoruna či pětikoruna a můžeme pokračovat v cestě k více či méně vzdálenému cíli...

Napadlo mě, když jsem jednou čekal na další spoj v nádražní hale a posrkával svoje teplé kafičko z automatu, že s tou příjemnou drobnou radostí přestane být něco v pořádku, když lidé začnou (třeba mimoděť) pohodlný a výše popsaný postup s automatem na kávu přenášet i do jiných oblastí života a zejména do svého života duchovního, jak to někdy vidáme, a začnou si myslet, že tím, že vhodí do chrámové kasičky nějakou desetikorunu nebo zapálí svíčku, mají takřkajíc „vše splněno“ a věčná radost i požeňání darů pozemských i duchovních je nemine.

Napadlo mě také, že jakkoliv bychom si přáli „instantní duchovnost“ a „zmáčknot knoflík“ či provést nějaký lépe či hůře naučený úkon, nezbyvá nám, než se k výsledku se vši vážností a námahou svým životem dopracovat – a právě tak je to ve skutečnosti i s kávou.

Pěstování kávy začíná (jak jinak než pracným) vypěstováním sazenic v chomáčcích bavlny po dobu 9–18 měsíců ve školkách. Jakmile jsou sazenice asi 24 palců vysoké, jsou (ručně) přesazovány do trvalé vý-

ZAMYŠLENÍ

sadby. Trvá to pak dalších 18 měsíců ošetřování, zastříhávání, okopávání a pletí, než se dosáhne nápadně krásného květenství s bílými voňavými květy. O šest měsíců později začínají poupata zelených plodů zrást do bohatě červených bukvic. Uvnitř každé z nich leží v obalu červenožluté dřevě a pokryté stříbrnou slupkou dvě kávová zrna, která jsou nyní hotová ke sklizni. Rostliny je navíc samozřejmě nutné po celou dobu chránit před nejrůznějšími škůdci a cizopasníky. Po provedeném nejlépe ručním(!) sběru, musí být zrna zbavena ochranného obalu bukvic. Nejstarším způsobem je metoda za sucha: bukvice se rozprostřou na slunci na dobu asi 3 týdnů a jsou převráceny, aby bylo zajištěno jejich rovnoměrné proschnutí. Slupka a dřevě se scvrknou a odstraní. Druhým procesem je metoda za vlhka, kde jsou bukvice/bobule očištěny pod tekoucí vodou a potom rozdrceny, aby se odstranila dřevě a slupka.

Předbalená káva je většinou směsí řady různých druhů kávy. Důvody pro míchání jsou ty, aby se dosáhlo konzistentní chuti a aromatu, které budou zachovány bez ohledu na původ použitých zrn. Takové mísicí techniky vyžadují tradiční zručnost a mnoho let zkušeností.

Jakmile kávová zrna dorazí do zpracovatelského závodu, jsou očištěna (opět většinou ručně, aby se nepoškodila) od kamínků a větviček a dopravena na skladovací silo. V této etapě se směs většinou s velkou pozorností kontroluje. Jakmile byla jednou směs dokončena, dávka se vloží do pražírny. I tato činnost je důležitým procesem v produkci kávy a celý proces je zapotřebí velmi pečlivě hlídat, aby káva nebyla buďto nedopražená (a nezkažila se kvůli plísním a houbám), anebo neztratila svoji charakteristickou chuť přepražením (a nechutnala později jako rozemleté uhlí).

Po pražení a ochlazení je před zabalením káva umleta.

Toto mletí vyžaduje také určitou pozornost. Jedině pokud je káva správně umleta, uvolní se všechna příchutě a veškeré aroma, jakmile se káva uvaří. Po umletí se káva balí co možná nejdříve, aby se zajistilo, že aroma neunikne...

A co ještě dodat? Jde o původně pralesně vegetující keř. Proto v oblastech se silnými větry či nadměrným osvětlením jsou kávovníkové plantáže chráněny pásy jiných rostlin (banánovníky, kukuřice aj.), které se kolem nich vysazují, čímž se jejich výnos zároveň reguluje. Keřky kávovníku se předpěstují v bavlněných obalech a po dosažení výšky cca 30 až 50 cm jsou pak vysazovány na plantážích, především na slabě kyselých, hlinitých písčákách.

Takže si přípravu té neinstantní(!) kávy našeho duchovního života zkusme shrnout: je třeba napřed (rodiči a prarodiči doslova v bavlnce) vypěstovat ze semínek zdravé rostliny, ty jsou pak přesazeny na svá konečná stanoviště, kde je zapotřebí dalšího ošetřování, zastříhávání, okopávání a pletí, než se dosáhne květů, a ještě dalšího času na vytvoření a uzrání plodů. Pak je třeba úrodu opatrně posbírat a zpracovat, aby nedošlo k jejímu poškození. Je samozřejmě, že výsledek této komplikované a nelehké práce je nutno ještě dopravit tam, kde je ho zapotřebí.

Všechno to, o čem se zmiňuji, nelze zmáčknutím jednoho knoflíku či provedením nějakého „pečlivého úkonu“ během půlminuty v našem duchovním životě při nejlepší vůli provést, jakkoliv bychom si mnozí rychlý výsledek bez velké námahy a za nevyšokou cenu v naší uhoněné době přáli.

Jenom si pak nevyliť tu dobrotu, která je k pití, na bílou košili či na kabát a taky nepotřísnit zevnějšek některého z našich spoluobčanů...

Roman Juriga

TÉMA

K NOVÉMU ČESKÉMU PŘEKLADU VYZNÁNÍ VÍRY

Odpověď na článek „Jedněmi ústy a jedním srdcem“ - Téma 12 / 2009

Každou svatou liturgii se na příslušném místě čte nicejsko-cařihradské vyznání víry. Jímto způsobem vyznává víru také každý novokřtěnec, při křtu malých dětí toto vyznání říká kmostr. Vyznání víry je také modlitba, jež je součástí denního modlitebního pravidla.

V českém prostředí užíváme více než sto let překlad tohoto vyznání publikovaný například v liturgickém sborníku a v modlitební knížce „Otče náš“. Obsahuje však řadu nepřesností. Proto se již dlouho ozývaly hlasy českých i moravských kněží volající po zpřesnění textu tak závažného a důležitého, jakým je právě vyznání víry.

Brněnská církevní obec například nikdy nepřijala výraz „všemohoucí“ a užívá dodnes místo toho slovo „všedržitel“, které lépe odpovídá staroslověnskému znění. Ukázalo se, že řecké slovo „pantokrátor“ přeložené jako „všemohoucí“ se přibližuje latinskému „omnipotent“. Dále neodpovídají originálu slova „vzkříšení z mrtvých“, neboť jak řečtina, tak i staroslověnština nemá „vzkříšení z mrtvých“, ale „vzkříšení mrtvých“, což je značně rozdílné. V současné češtině se již také dávno neužívají výrazy „pohřben jest“ nebo „sedí na pravici“.

Tyto a ještě další důvody proto vedly liturgickou komisí zabývající se překlady liturgického textu do českého jazyka k rozhodnutí ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český navrhnout opravy českého překladu vyznání víry. Z teologického hlediska navrhované změny posoudila a dala k nim své pozitivní dobrozdání katedra systematické teologie a patrologie Pravoslavné bohoslovecké fakulty v Prešově. Takto připravené změny odevzdala liturgická komise spolu se všemi vyjádřeními a komentáři příslušných institucí Posvátnému synodu Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku ke schválení.

Posvátný synod se několikrát návrhy na zpřesnění českého překladu vyznání víry zabýval. V loňském roce se nakonec usnesl, že jsou oprávněné, a schválil užívání opraveného textu v bohoslužebném životě českých farností a doporučil jej užívat také při domácí modlitbě. Novou podobu překladu vyznání víry předal sekretariát Posvátného synodu všem archijerejům, v jejichž eparchii se konají bohoslužby v češtině, s tím, aby jej rozšířili mezi věřícími všude tam, kde to uznají za potřebné.

Z uvedeného vyplývá, že tradiční český překlad vyznání víry, jak jej máme v liturgických sbornících, v příručkách posvátných obřadů a v modlitebních knížkách, se může dále používat zvláště při liturgickém zpěvu, kde to vyžaduje notový rozpis. Avšak platí i opravená podoba vyznání víry odpovídající normám současného českého jazyka, jakož i řeckému originálu a staroslověnskému překladu. Opravený text vyznání víry je k dispozici v pražském církevním ústředí.

TÉMA

Všichni odborníci, kteří se podíleli na opravě českého překladu vyznání víry, vycházeli z cyrilometodějské tradice, která nám ukládá, abychom Kristovo evangelium tlumočili srozumitelně a zároveň zůstali věrní dědictví svatých otců. V současné době se podobným způsobem připravuje nové české vydání „Rukověti posvát-

ných obřadů pravoslavné církve“ a textu „Božské liturgie sv. Jana a Basila Velikého“. Necht' nás české texty modliteb a obřadů vedou stále více k hlubšímu a lepšímu chápání jejich obsahu a pozvedají nás stále více k nebeskému království.

metropolita Kryštof

O POTŘEBĚ DUCHOVNÍHO VYLÉČENÍ

Klasická indická filosofie rozděluje utrpení dle jeho příčin do tří skupin:

1. *Obtíže vrozené, vyplývající z poškození (těla či mysli), se kterými nelze nic dělat;*
2. *utrpení, které nám způsobují ostatní (lidé, zvířata, víry atd.);*
3. *utrpení, které způsobujeme sami sobě.*

Termín duchovního léčení a „vyléčení“, který si potřebujeme přiblížit, se týká především té třetí oblasti, totiž bolesti a utrpení, které způsobujeme sami sobě. S problémy, se kterými jsme přišli na svět, případně s těmi, které se nám přihodily během života, nemůžeme zpětně asi mnoho udělat. Je však na nás, zda se pod jejich tíhou zlomíme a učiníme z nich výmluvu, kvůli které nic nedokážeme, nebo je přijmeme a vyrovnáme se s nimi. Ať jsou neštěstí, která nás postihla, jakkoliv strašná, těžko mohou překonat trápení, jaká postihla starozákonního Joba. Nelze se divit, že pod jejich tíhou klesal a zoufale prosil Hospodina: „Volám k tobě, ó Bože, a neslyšíš mne; vstávám, ale nehleďš na mne.“ (Job 30.20)

Ovšem tato slova těžko pomohou současnému člověku, který netrpí ani tak tím, co se mu skutečně přihodilo, jako spíše tím, jak věci přijímá. Je někdy snazší nalézt slova útěchy pro toho, komu se přihodilo skutečné neštěstí (smrt někoho blízkého, závažná nemoc, živelná katastrofa), než pro člověka, který vlastně ani nedokáže říct, co ho trápí a zda ho vůbec něco trápí. Bývalý pan prezident Václav Havel pro tento stav vynalezl termín „blbá nálada“. Možná bychom mohli říct: soustavná tichá deprese. Nátlak, kterým nás celá společnost nechce zdeptat, natož pak zabít, ale postupně vmanévrovat do situace, kdy bychom se vzdali vlastního úsudku a myšlení a jen poslušně vykoná-

vali, co se od nás žádá.

Stojí za tímto nátlakem nějaká osoba, např. Nepřítel našeho spasení? Někteří se domnívají, že ano. U Joba neuspěl, u velké části současných lidí se mu to ale docela daří. Objevuje se také další názor: totiž že Satan nejvíc získal, když přesvědčil lidi, že neexistuje. Navzdory tomuto názoru je v některých západních zemích až překvapivě populární. V USA o něm natočili řadu filmů, např. Schwarzenegger proti Satanovi. Vyhraje, jak jinak, samozřejmě Arnold. Ještě před tím dojde k mnoha vizuálně přesvědčivým scénám: zřícení katedrál, katastrofy, smrt mnoha lidí. Všechno je přesně vytvořeno počítačem a dovedeno do dokonalosti.

Zjistěte nelze popřít, že existují také současná umělecká díla, v nichž jsou biblické motivy zpracovány kvalitně a zodpovědně. Zvláště cyklus filmů ze Starého zákona, který jsme měli možnost nedávno vidět, byl krásný a přesvědčivý. Ovšem většinou se uváděl na druhém televizním programu v čase, kdy si ho najde pouze ten, kdo se o tuto tematiku skutečně zajímá. Co se ale na televizní obrazovce nabízí většinové populaci a zvláště dětem, pro které je televize hlavní výchovný prostředek? Právě nyní máme za sebou televizní Vánoce. S jakou představou budou pro děti spojeny? S tlustým dědkem v červeném kožíchu, který propaguje Coca-Colu? S nabídkou půjček na dárky, jejichž splacení potom přijdou vymáhat brutální

TÉMA

násilníci? I tentokrát, uprostřed hospodářské krize, se ze všech stran hrnuly výzvy: kupujte, kupujte, kupujte! V tom zápalu se téměř ztrácel tichý hlas, který říkal: Čas Vánoc je tu jako čas zamyšlení, zastavení se a radostného uvítání Spasitele světa.

Na začátku tohoto zamyšlení jsme řekli, že je důležité, pokud chceme někoho léčit, napřed správně stanovit diagnózu – příčinu nemoci. Zpěťme se tedy člověka, čím trpí. Zamysli se a řekne, že vlastně ani netrpí. Řekne nám, že mu pouze vytrvale zneprjemňuje život tisíc maličkostí: má zbytečnou, nezajímavou práci, nízký plat, zpuštěného šéfa, všichni kolem něho se mají lépe, manželka a děti po něm vyžadují větší komfort, ale věci jsou čím dál dražší, a když je konečně získá, chamtiví obchodníci mu vzápětí nabídnou lepší a dokonalejší, samozřejmě za ještě víc peněz. Zdraví mu neslouží, ale návštěva lékaře je spojena s dalšími obtížemi. Vláda, kterou si platí ze svých daní, se o nic nestará: nepečuje o nastupující generace, o školství, zdravotnictví, bezpečnost a pořádek. Jedině, oč se poslanci starají, jsou jejich vlastní platy. Může v příštích volbách zvolit jiné, ale všechny strany jsou stejné a v jejich programu se nikdo nevyzná, kromě těch, které jsou ještě horší... Celý ten soubor stesků a stížností nakonec vyvrcholí: „Vy křesťané se máte nejlíp, o vás pečuje ten váš Bůh!“ Tak mu zkuste navrhnout: „Proč se také nestaneš křesťanem, aby o tebe pečoval?“ On se chytí za hlavu a vykřikne: „Ještě to, to bych si pomohl!“

Samozřejmě ale ne všichni, kdo kolem nás nejsou křesťany, jsou lidé úplně hloupí. Většina lidí, se kterými se známe, jsou věřící, ať už si Boha představují jakkoliv. Neradí ovšem svoje přesvědčení dávají veřejně najevo. Přestože za časů totality se někteří z nich rádi zúčastňovali všech církevních událostí a veřejně deklarovali touhu po Bohu. Proč toho zanechali? Byli zklamáni – a to zvláště chováním představitelů církví. Právě v naší zemi se paradoxně často říká, že žádný člověk není ateista a odpor vůči Bohu se zpravidla nakonec ukáže být jenom jako nesouhlas s názory nějakého faráře Horáčka z Horní Lhoty. Jsou to totiž nezřídka právě sami církevní hodnostáři a „představitelé Boha na zemi“, kteří svými výroky i chováním nezřídka odrazují věřící.

Pro běžného člověka je knězem každý, kdo něco

ví o Bohu a je schopen zodpovědět jeho dotazy. Ke které patří církvi a jakou v ní má hodnotu anebo službu, je pro obyčejné lidi často podružné. Podle jednoho mého známého existuje dnes 2500 křesťanských církví, denominací a společenství. Smutné je, že některé z nich věnují více než sedmdesát procent energie na potírání všech ostatních, a pouze zbytek na skutečnou službu Bohu.

Abychom mohli jako křesťané a Boží služebníci léčit něčí duši, musíme být především sami zdraví. Pokud chceme dávat příklad ostatním, měli bychom žít podle evangelia. Jinak bude náš hlas jen hlasem volajícího na poušti. Lidé si říkají: ano, miluji Boha i jeho Syna Ježíše Krista, vnímám působení Ducha svatého, ale nechci mít nic společného s jejich pozemskými služebníky. Odstranit tento v současnosti se šířící názor je dost obtížné.

Odpovídám: hledal jsem společenství, které má větší lásku k Bohu, než mám já. Pravosláví má doposud všeobecně dobrou pověst. Lidé, kteří se setkali s východní liturgií v Řecku, Rumunsku, v Rusku či na Ukrajině, jsou jí osloveni a přiznávají, že se dotkla jejich srdce. Zbožnost Byzance je nedostupným ideálem odedávna. Kolik jen záračných obrazů, uctívaných po celé Evropě i po celém světě, jsou původně pravoslavné byzantské ikony! Jenže málokoho jakási zkušenost z dovolené přiměje zamyslet se nad vlastním životem, neřku-li pokusit se něco v něm změnit.

Jediným lékem na veškeré choroby duše, kterými trpí celá společnost i každý jednotlivec, je nekonečná láska Boží. Používáme slovo blahodat, které je obtížné jednoznačně vysvětlit a významově blízké slovo milost jej vystihuje jenom částečně.

Největší blahodatí je pro nás Dar lásky, který nám věnoval dobrotivý Bůh, když poslal svého jednorozrozeného Syna, aby se narodil jako člověk, poskytl apoštolům dar víry, dal se za hříchy lidské mučit a zabít, aby vstal z mrtvých a připravil také pro nás domov v nebeském království.

Je na nás, abychom tento Dar lásky nejenom přijali, ale také jej po vzoru apoštolů přenesli do úst často ohlušených a očí osleplých vnější nádhery, která je ve své podstatě klamem, marností a honbou za větrem.

diákon Mojmir Kříž

SVĚDECTVÍ

PROČ PŘÁVĚ PRAVOSLAVÍ?

Jak se obyčejný kluk z nevěřící rodiny dostal do téhle církve? V následujících řádcích jsem se rozhodl přiblížit vám svůj příběh.

Narodil jsem se v roce 1979 a odmalička vyrůstám a žiju v jedné vesnici na Moravě. Děťství jsem prožil šťastné a spokojené, plné klukovských snů, her, dobrodružství, ale i průšvihů a rošťáren. Mám ještě dva mladší bratry a v naší ulici jsme měli spoustu kamarádů. Dá se říct, že 80. léta 20. století byla nejkrásnějším obdobím mého života, byla to doba šťastného a spokojeného dětství.

Pak ale přišla puberta a já se začal měnit, stejně jako svět kolem mě. Několik mých kamarádů z dětství se odstěhovalo, starší kluci začali chodit na jiné školy nebo měli jiné zájmy a ze mě se, nevím proč, stával uzavřený samotář, stojící na okraji školního kolektivu, který najednou nikam nepatřil. Možná jsem se sám uzavřel, protože jsem si se svými spolužáky nerozuměl, najednou jsem si s nimi prostě neměl co říct, byl jsem jiný než ostatní, a tím pádem jsem nabýval pocitu méněcennosti. V 7. třídě se to projevilo i zhoršenými známkami na vysvědčení. Ale proč? Možná to bylo částečně způsobeno

i mou výchovou, dodnes nevím. Jisté bylo jen tohle:

1. V té době táta přistavoval nadvstavbu našeho domu, takže jsme museli pomáhat na stavbě a na všechno ostatní bylo málo času.
2. Nehrál jsem závodně fotbal ani nedělal jiný sport ani žádný zájmový kroužek.
3. Většina mých spolužáků bydlela v paneláku, vlastnili video, chodili do hospody a na diskotéky, mluvili sprostě, poslouchali hudbu, měli holku, ale mně bylo tohle všechno úplně cizí.

Zato jsem žil ve svém vlastním světě plném kovbojů a indiánů, Skalnatých hor a prérií. Miloval jsem westerny a příběhy z Divokého západu a ve své uzavřenosti jsem tajně začal kreslit a psát své první příběhy o Pedrovi Hawkovi, vymyšleném kovboji a zálesákovi. Pedro Hawk, to jsem byl já ve svém ideálním světě. Někdo mezi Old Shatterhandem a Robinem Hoodem, mými nejoblíbenějšími filmovými hrdiny. O Pedrovi Hawkovi jsem skládal i básničky a písničky. Snil jsem, že jednou odjedu do Co-

SVĚDECTVÍ

lorada a budu bydlet v domečku uprostřed lesů a se svou ženou budu vychovávat spoustu dětí. A vlastně už od dětství jsem toužil mít holku. Měl jsem ale smůlu. Vždy, když jsem se do nějaké dívky bezhlavě zamiloval, byl jsem nešťastný, protože jsem jí to nedokázal dát najevo a v její blízkosti jsem byl nemožný. To mi bohužel dlouho zůstalo.

Ve 14 letech jsem skončil základní školu a nastoupil na SOU spoji (poštovní) učit se tříletý obor „manipulant poštovního provozu a přepravy“. Mým nejoblíbenějším předmětem ve škole byl zeměpis a sliboval jsem si od toho, že jednou budu jezdit ve vlakové poště a poznávat místa naší země. A právě na učilišti jsem poprvé, byť jen lehce, přišel do styku s křesťanstvím. Naše škola totiž sídlila v areálu kláštera, kde žily řádové sestry. Potkávali jsme je sice skoro denně na nádvoří, ale jako dospívající mládež jsme je spíše ignorovali nebo z nich měli dokonce srandu. To, co mě ale poznamenalo na celý život, bylo, že ve třídě jsme byli jenom dva kluci a zbytek samé holky. Dalo by se říci „pohoda, aspoň jste měli z čeho vybírat,“ ale já se před tolika dívkami strašně styděl, byl jsem nesvůj a nervózní, ještě více jsem se uzavíral do sebe, takřka s nikým jsem nekomunikoval a nebýt tam toho jednoho spolužáka, nevím, nevím, jak bych tam vydržel. To, jak jsem trpěl při hodinách odborného výcviku a že jsem hned v prvním ročníku málem propadl z matematiky, zde raději ani nebudu popisovat...

V roce 1996 jsem poštovní učiliště zdárně zakončil závěrečnou zkouškou a do ruky dostal výuční list. Byla tu ale možnost pokračovat dvouletým nástavbovým studiem a udělat si tak maturitu. Ponechávám získat práci na poště hned po vyučení bylo téměř nemožné a na úřadu práce mi taky nepomohli a protože jsem neměl vůbec představu, co chci v životě dělat, ale hlavně díky mému dědovi, který se z rodiny nejvíce staral o mou budoucnost, jsem tedy zkusil na SOU poštovním pokračovat.

To, že jsem byl teď jediný kluk ve třídě, mi už tolik nevadilo. Tady už šlo přece jen více o studium než o legrácky pubertáků a pubertáček. Osudový byl pro mě příchod nové češtinářky. Byla to dcera zástupkyně ředitelky, která mě kdysi topila v matematice. Byla krásná a mladá a já si k ní vytvořil zvláštní vztah. V hodinách literatury jsem mluvil její přednášky a díky ní se český jazyk a literatura stal mým nejoblíbenějším předmětem. Nikdy nezapomenu, jak jsme se učili počátky českého písemnictví a staroslověnskou literaturu. Její vyprávění o Slovanéch, o Velké Moravě, o příchodu Cyrila a Metoděje a počátcích křesťanství na mě tak zapůsobilo, že jsem se

sám začal o toto téma zajímat hlouběji.

Končila doba Pedra Hawka a začínala doba uvědomování si svých slovanských kořenů. Od té doby jsem začal shánět knihy o našich nejstarších dějinách, o Velké Moravě a o historii Slovanů vůbec. Zvláště mě lákalo téma původního slovanského náboženství a jeho střetávání se s nastupujícím křesťanstvím. Mé kreslené příběhy se přenesly ze Severní Ameriky do střední Evropy a vrátily se v čase o několik století zpátky. Jen ta čím dál větší touha mít svou holku se nenaplnovala a já se pořád nešťastně zamilovával a trápil se po nocích. To se odráželo v mých písničkách a básničkách, ale i komiksech.

V 19 letech jsem tedy získal maturitu. Na vysokou školu se mi jít už ale nechtělo. Školy a učení jsem měl po krk. Já hlupák. Práce tady nebyla, a tak jsem podruhé skončil na úřadu práce a jen čekal, až mi přijde povolávací rozkaz k nástupu na základní vojenskou službu.

Vojna, to byl další zlomový okamžik. Po pěti letech pobytu v dívčím prostředí poštovního učiliště jsem se najednou dostal mezi samé chlapy. Snad mi to i prospělo. Poznal jsem spoustu skvělých kluků, a když už nic jiného, tak jsem se aspoň naučil pít pivo. Byla tam dobrá parta a na některé kluky dodnes vzpomínám. Služba vlasti trvala necelý rok a já ji strávil v jednom muničním skladu v krásném prostředí jižních Čech. To, co se mi ale přičilo a za co jsem se jako voják armády ČR styděl, byl vstup naší země do NATO a následné vyhlášení touto organizací války slovanské Jugoslávii. Denně jsme v televizi sledovali záběry z bombardování Bělehradu a dalších srbských měst a já od té doby začal Západ a USA za tuhle agresi nenávidět. Ještě více jsem se začal zajímat o vše slovanské a po návratu do civilu jsem se doma začal učit rusky. Vlastně jsem ruštinu jen oprášil, neboť nějaký základ jsem už měl z 5. třídy základní školy, kdy jsme ji měli ještě povinnou. Našel jsem doma starý slovník a z něj ve volném čase studoval.

V dubnu 2000 jsem konečně nastoupil do své první práce, a to jako dělník na lisovně. Neboť po několika marných žádostech o práci na poště a taky, abych uspokojil rodiče, jsem vzal první práci, která se naskytla. To mi už bylo 21 let a já si stále více uvědomoval, že potřebuji holku. Jako samotář, co neměl žádné kamarády a který vůbec nechodil do společnosti ani mezi lidmi, jsem ale neměl šanci.

Mým jediným rozptýlením byly procházky a toulky po okolních kopcích a lesích s mými bratry a psem. Objevovali a zkoumali jsme například zaniklé vesnice v blízkém vojenském prostoru. Chození po rozbořených

SVĚDECTVÍ

domech a sklepích mělo své kouzlo. Před válkou v těchto místech žilo německé obyvatelstvo, které bylo po roce 1945 odsunuto, a proto byl tento kraj liduprázdný a příroda docela zachovalá.

Dalším mým zájmem byl folklór a lidová hudba. To možná pramenilo z toho, že jsem byl uvnitř své duše smutný a zklamaný z toho, jak se můj život vyvíjí. Z veselých cimbalovek jsem čerpal radost, energii a chuť do života, která mě jinak pomalu opouštěla. Když jsem na svém rádiu hledal stanice, kde tento druh hudby hraji nejčastěji, objevil jsem rádio Proglas, křesťanskou rozhlasovou stanici. I když mi tehdy křesťanství nic neříkalo a já ho spíše nenáviděl za to, že našim předkům sebralo jejich původní víru v bohy, duchy, víly a další síly přírody, občas jsem si poslechl i nějaký ten křesťanský zaměřený pořad.

Taky ale nepřestával můj zájem o Velkomoravskou říši a v této době jsem jezdil i po bývalých hradištích tohoto kdysi mocného státního útvaru. Navštívil jsem Staré Město, Pohansko u Břeclavi, Valy u Mikulčic, Nitru, Bratislavu a Děvín. Přesto všechno jsem měl ve svém životě prázdno a nic mě nedokázalo naplnit radostí.

V létě 2002 přišlo Boží varování, za které jsem Mu dnes s odstupem času velmi vděčný. Potkala mě zlá nemoc. Můj organismus začínal slábnout, nic mě neभावilo, cítil jsem se unavený, vyčerpaný, slabý, začal jsem ubývat na váze a do toho přišly průjemy, teploty a bolesti břicha. Onemocněl jsem zánětem střev, přesněji řečeno, naplno se u mě projevila tzv. Crohnova nemoc. To byl konec nadějí na zdravý a bezstarostný život. Pobyt v nemocnici, vedlejší účinky léků, které mě málem stály život, a nakonec operace mě donutily změnit můj dosavadní pohled na svět. Uvědomil jsem si, jak blízko je smrt, a začal jsem si více vážit života a každého dne. Byl jsem na dně i psychicky, ale neměl jsem u sebe nikoho, kdo by mi poskytl dostatečnou oporu a podporu v mém trápení. Vzpomínám si, jak jednou před operací byli za mnou v nemocnici rodiče a snažili se mě uklidnit, že všechno bude v pořádku. Žádná jejich slova mi ale nedodala takovou víru a povzbuzení, jako to, když mi řekli, že naši sousedé, příslušníci jedné křesťanské církve, se za mě modlí. To byla síla!

Ten pocit, že někdo za vaše uzdravení prosí samotného Boha, byl k nezaplacení.

Když tedy nedokázaly pomoci léky ani rodina a já se cítil na vše sám, zjistil jsem, že člověk vlastně není nikdy sám, že vždycky má Někoho. Kdo je s ním, na Koho se může obrátit a Kdo jeho prosby vyslyší. A to je Bůh. Ne-

nezačal jsem chodit do kostela, na to jsem neměl odvahu, ani jsem se nezačal modlit, protože jsem to neuměl. Prostě jsem pravidelně začal poslouchat rádio Proglas. Jeho poslech mi poskytl útěchu, kterou jsem tolik potřeboval, a naději, kterou jsem ztrácel. Tady mě poprvé oslovila moudrost Bible a poprvé jsem slyšel svaté evangelium. Zjistil jsem, že Bůh není jen pro skupinu vyvolených, ale pro každého, kdo dokáže naslouchat jeho slovu. A nejvíce právě pro ty ztrápené, nešťastné, opovrhované, nemocné a opuštěné. Kvůli mému zájmu o slovanství mi bylo nejbližší pravoslaví, třebaže rádio Proglas bylo zaměřeno více římskokatolicky. Ale ani tehdy jsem ještě nebyl rozhodnut stát se křesťanem.

Další, co mě hodně ovlivnilo, asi jako každého, byla nová vymoženost doby - internet. Tady pokračovaly mé pokusy o nalezení životní lásky a partnerky. Byl jsem přesvědčen, že všechny mé problémy pramení z toho, že jsem sám a nemám holku, a že až si ji konečně najdu, všechny trable zmizí a celý můj život a všechno v něm se změní k lepšímu. Prohledával jsem nejrůznější seznamky a hledal a hledal ideální partnerku. Marně. Vůbec neumím komunikovat s opačným pohlavím a to byl můj problém. Vždy po několika vyměněných zprávách naše seznamování skončilo tak rychle, jako začalo. Dokonce jsem brousil i po zahraničních, jmenovitě ruských seznamkách a hledal aspoň kamarádky na dopisování. Tady jsem měl trochu více štěstí a díky tomu jsem poznal Natálku z Běloruska, se kterou si dopisujeme dodnes.

Internet jsem ale využíval i jinak. A to zejména k nákupu knih a cédéček z Ruska, Ukrajiny, Polska, Srbska a dalších slovanských zemí. Tímto způsobem jsem mohl čerpat další informace o slovanské historii a mytologii, zdokonalit se v ruštině a objevit krásu zejména ukrajinských lidových písní. A právě odtud na mě opět dýchlo pravoslaví.

Třeba to, že původní jazyčnické (ve spojitosti se Slovany nemám rád slovo „pohanské“) svátky, byly nahrazeny svátky křesťanskými a že mnoho starých zvyků a tradic se zachovalo jen díky tomu, že přešlo do nového náboženství. Že pravoslaví vlastně bylo k víře našim předkům nejbližší a lidem dobře srozumitelné a jeho přijetí se u Slovanů obešlo na rozdíl od jiných národů většinou bez násilí. A vlastně žádná kniha o Slovanech, kterou jsem četl, se neobešla bez zmínky o přijetí křesťanství a jeho vlivu na tehdejší společnost. Odtud už byl jen krok ke koupi pravoslavného kalendáře se čtením na každý den a já se mohl o tomto krásném a jediném pravém nábo-

SVĚDECTVÍ

ženství dozvídat víc. Z hudby, ke které jsem se dostal díky internetu, mě hluboce zasáhly např. některé duchovní písně Žanny Bičevské. Ať už jsem si to uvědomoval či ne, okolnosti (teď už vím, že to byla Boží vůle) mě postupně nasměrovaly k bližšímu zájmu o pravoslaví.

Stále jsem ale nevěděl, kterým směrem mám směřovat své kroky. Moje zdravotní problémy se dál zhoršovaly. Ve 26 letech se ze mě stal invalidní důchodce, přišla už druhá operace... Nemoc mě psychicky dusila a ubíjela, k tomu samota a prakticky žádné osobní styky s lidmi. Z toho strašné deprese, úvahy o smyslu života, prostě hrůza. Od svých problémů jsem utíkal ke stromům a přírodě vůbec. Hrozně rád třeba ložím po stromech. Houpaní se ve větvích a naslouchání šumění listů a zpěvu ptáků je pro mě dodnes jedinečná relaxace. V koruně lípy, dubu, javoru nebo třeba i jabloně jsem se mohl vypлакát, vyznat svá trápení a poprosit o pomoc. Jenže časem bylo i tohle všechno na mou zarmoucenou a nemocnou duši málo a já docházel k přesvědčení, že křesťanství a obrácení se o pomoc k Bohu je jediná možnost (snad kromě sebevraždy), která mi ještě zbývá.

První, co jsem udělal, bylo, že jsem si koupil Bibli a začal číst evangelium. Kolik pravdy a moudrosti mi odhalila tahle kniha! Od příběhů Ježíše Krista jsem se prakticky nedokázal odtrhnout. Proč jen jsem se k těhle knize nedostal dříve!

Teď už bych měl snad konečně začít jednat! Ale jak a koho oslovit? V telefonním seznamu jsem sice našel číslo na duchovního správce, ale možná ze strachu nebo z nerozhodnosti jsem nedokázal číslo vytočit. Další možností byl internet, a tak jsem na adresu nejbližší pravoslavné církevní obce napsal svou žádost o křest. Tam mi poradili, abych přišel osobně, a dali mi číslo na onoho duchovního správce. Trvalo to však ještě celé dlouhé dva roky, než jsem našel odvahu knězi zavolat. Několikrát jsem už sice přeshlapoval před chrámem, jednou jsem dokonce vstoupil i dovnitř, ale na víc jsem se tenkrát opravdu nezmohl.

Tou dobou se u nás doma vystupňovaly problémy s mým starým dědou. Trpěl Alzheimerovou chorobou, nikoho nepoznával a vyváděl nejrůznější hlouposti. Babička to s ním měla hrozně těžké a chvílemi to už nezvládala. Já, protože jsem býval doma, jsem se jí snažil pomáhat, a tak jsem s dědou v posledních dnech jeho života strávil poměrně dost času. Jeho smrt v den památky Mistra Jana Husa byla pro mě tou poslední kapkou. Poprvé v životě jsem ztratil blízkého člověka. Konečně jsem byl rozhodnut. Už kvůli dědovi...

Den, kdy jsem poprvé kontaktoval duchovního otce, si pamatuju úplně přesně. Byl to pátek 28. července 2007 v 17:45 hodin, když jsem seděl s flukoucím srdcem a mobilem ve třesoucích se zpocených rukách v lese pod statným smrkem a vytácel jeho pevnou linku. Jeho hlas mě ale hned zbavil strachu, zněl klidně a přátelsky. Domluvili jsme se, že přijdu v pondělí v 18:00 do chrámu na večerní bohoslužbu. Sláva Bohu! Dokázal jsem to!

Od té doby jsem začal docházet do chrámu několikrát týdně. První, co mě uchvátilo kromě vybavení interiéru, maleb na zdech a ikon, byl zpěv. Měl jsem už o pravoslaví přečteno ledacos, ale o významu a kráse zpěvu jsem nevěděl prakticky nic. Poznal jsem tu několik dalších lidí, kteří sem chodili pravidelně zpívat, a postupem času jsem začal zpívat s nimi. Zpěv, to byl jeden z léků, který jsem potřeboval. Bylo to jako pohazení na duši. K tomu omamná vůně kadidla a plamínky hořících svíček osvětlující ikony. Jaká nádhera! Psát o blahodárných účincích samotné modlitby je asi v této chvíli zbytečné...

V černočerné temnotě mého dosavadního života se mi rozsvítil plamínek naděje. Ukázalo se světylko, aby osvětlilo místo, na kterém stojím. Zatím bylo jen malinké a sotva plápolalo, ale já díky němu přestal bloudit ve tmě a spatřil kousek nebe. Přestal jsem mít strach z budoucnosti i z dalšího vývoje mé nemoci. Vždyť jsem se taky odevzdal do rukou Lékaře. Toho nejpovolanějšího z povolání, Ježíše Krista.

Když jsem začal jezdit do chrámu, rodičům jsem počátku neřikal, kam večer odcházím nebo kam se chystám v neděli ráno. Nejprve si mysleli, že jsem si našel holku a že jezdím tajně za ní. Zčásti měli pravdu. Ano, našel jsem si „holku“. A dokonce tu nejkrásnější ze všech. Její jméno je totiž Církev. Pravoslavná církev!

Vím, že cesta k Tobě bude ještě dlouhá a vůbec ne jednoduchá. Ale každý den Ti děkuju za to, že jsi mě nenechal zahynout a že jsi mi ukázal cestu. Jak krásně je zase na tom Božím světě!

Vladimír

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

PRAVOSLAVNÉ VÁNOCE 2009
V ČECHÁCH A NA MORAVĚ

Pravoslavné Vánoce jsou vždy 24. prosince u všech pravoslavných samostatných národních církví, tedy i v české pravoslavné církvi. V čem je tedy problém?

Část pravoslavných církví užívá současný, tj. gregoriánský kalendář. Ruská, srbská, gruzínská a některé další církve užívají o 13 dnů zpožděný kalendář juliánský z 1. stol. před začátkem křesťanského letopočtu. Tyto církve měly a mají k užívání juliánského kalendáře své důvody a jejich Vánoce jsou vždy rovněž 24. a 25. prosince, což však v gregoriánském kalendáři připadne na 6. a 7. leden. Tolik reakce na každoroční mediální dezinformace, že: „pravoslavní nemají Vánoce“ anebo že „pravoslavní slaví Vánoce v lednu“. Na přání části věřících se v Čechách a na Moravě v některých církevních obcích a rodinách slaví Vánoce dle juliánského kalendáře, tj. ve dnech 6. a 7. ledna dle kalendáře gregoriánského, který běžně užíváme. Někteří pravoslavní v Čechách a na Moravě slaví dvoje Vánoce – jedny duchovně, jedny s přáteli. „Raději dvakrát než vůbec,“ říkal metropolita Dorotej. Termín pravoslavných Velikonoc je však stanoven podle jiných pravidel, která jsou kanonická. Letos je oslavují všichni křesťané společně dne 4. dubna, z čehož máme samozřejmě radost.

Dezinformace v médiích vznikají proto, že všeobecné znalosti o pravoslaví jsou u nás na velmi nízké úrovni a mnozí nedostatečně vzdělaní novináři ani nezaznamenali téměř stoletou činnost pravoslavné církve u nás, obnovené biskupem mučedníkem sv. Gorazdem, která se v době nacistické okupace významnou měrou zasloužila o obnovení Československa. Tato církev se v roce 1993 nerozdělila a její úřední název zní Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku.

V katedrále sv. Cyrila a Metoděje slavili Vánoce spolu s většinou našich spoluobčanů dle gregoriánského kalendáře 24. prosince vánočním vystoupením dětí z nedělní školy. Při betlémském světle se chrám naplnil andělíčky, pastýři a archanděly, aby sehráli příběh o ztracené hvězdičce. Tuto vánoční hru pro děti napsala sestra Petra Poliaková. V 16 hod. se v katedrálím chrámu sloužila vánoční jitřní, děti dostaly

vánoční dárek, věřící zazpívali mátušce Evě Šuvarské k 65. narozeninám „mnohá léta“ a otec Šuvarský také poblahopřál všem Adamům a Evám k svátku.

Na svátek Narození Páně, dne 25. prosince 2009, byl v pražském katedrálím chrámu vysvěcen na kněze o. diákon Jan Beránek. Svěcení přijal od vладыky metropolitě Kryštofa za účasti arcibiskupa Simeona. Dne 26. 12. pak otec Jan sloužil svou první sv. liturgii a uděloval svátosti. Církevní obec dne 25. 12. také poblahopřála oběma vладыkům k jejich výročí vysvěcení na kněze, od kterého uplynulo u vладыky Kryštofa již 35 let a u vладыky Simeona dokonce již let 60. Vánoční bohoslužby zdobil zpěv českých, řeckých, ruských a ukrajinských koled v provedení pěveckého sboru pod vedením Maria Christou a Valentiny Shukliny.

Dne 6. a 7. ledna 2010 oslavila dle své tradice část ruské a ukrajinské menšiny „Sočelnik“ a Narození Páně. Sv. liturgii v chrámu sv. Cyrila a Metoděje sloužil metropolitní protopresbyter Jaroslav Šuvarský se svými spolubratři.

Dle informací z pražského katedrálím chrámu zpracoval rj.

PANYCHIDA ZA VLADYKU DOROTEJE

V den 10. výročí zesnutí vладыky metropolitě Doroteje, 30. prosince 2009, sloužil vладыka Kryštof archijerejskou sv. liturgii v chrámu Zesnutí převať Bohorodice na Olšanských hřbitovech v Praze. Spolu s početným duchovenstvem s ním sloužil tamější duchovní správce o. archimandrita Sergij za doprovodu vynikajícího pěveckého sboru. Mezi početnými účastníky liturgie byli poprvé na veřejnosti spatřeni v nových uniformách kozáci z pražské kozácké stanice, která zde byla založena v loňském roce na jaře.

Po liturgii vykonal vладыka Kryštof panychidu u hrobu vладыky metropolitě Doroteje, kde kozáci stáli čestnou stráž. Ve své promluvě vладыka zdůraznil duchovní autoritu, kterou vладыka Dorotej požíval mezi

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

představiteli místních pravoslavných církví a která byla prostředkem k završení cesty od autonomie k autokefalitě. Vladyka Dorotej miloval duchovní pastvu, jeho dveře byly vždy otevřené potřebným, kterým laskavě naslouchal a ze všech sil pomáhal. V uctění jeho památky zazněla „Věčnája pamjat“. Poté vladyka Kryštof pozval přítomné na metropolii ke vzpomínce na vladyku v místech, kde dlouhá léta žil a modlil se.

Zde vladyka upozornil na ikonostas založený jeho předchůdci archijereji Janem a Jelevferijem, který vladyka Dorotej s velkou péčí a láskou dále rozšiřoval. Ikonostas byl součástí jeho kémie, kde lze dodnes cítit promodlenost a lásku, kterou se vladyka Dorotej vyznačoval, a navždy je tak uchován v našich srdcích. Vladyka Dorotej prožil svůj život v minulém století, když byl povolán k našemu Otci jen několik málo hodin před vstupem do nového tisíciletí. Již se tak nezúčastnil setkání představitelů místních církví a státních představitelů zemí ve městě Betlémě na jaře r. 2000.

Během setkání vladyka Kryštof připomněl přítomným, že jeho příslušující Vasilij oslavil 6. narozeniny, a předal mu osobní dárek – autíčko. Poté všichni přítomní zazpívali oslavenci Mnoholetí. V naší mládeži je záruka toho, že odkaz vladyky Doroteje bude žít a rozvíjet se i v novém tisíciletí, jehož počátku se již nedožil. Věčnája pamjat.

Z. D.

VYHLÁŠENÍ CEN GYPSY SPIRIT

Projekt Gypsy Spirit letos poprvé u nás vyhlásil ministr pro lidská práva a menšiny Michael Kocáb. Vyhlášení cen má veřejnosti představit úspěšně realizované projekty integrace Romů u nás.

Slavnostní vyhlášení cen se uskutečnilo v úterý večer 2. prosince 2009 v duchovním středisku Pražská křižovatka.

V čele poroty, která vybírala adepty na ocenění Gypsy Spirit, usedl Václav Havel. Z mnoha dalších porotců je zapotřebí zmínit i poslankyni Slovenské národní rady Magdalenu Vášáryovou, která stála u zrodu Gypsy Spirit na Slovensku.

K realizaci projektu byla přizvána i naše místní církev a zástupci naší církve o. Davidu Dudášovi byla svěřena účást v porotě pro ocenění kategorie Čin roku. O. David Dudáš byl také vyzván panem ministrem Kocábem k pronesení závěrečné řeči po slavnostním předání cen a svého úkolu se zhostil na vynikající úrovni.

Ocenění Čin roku z rukou kardinála Miloslava Vlka přijali lékaři z dětské jednotky intenzivní péče ostravské nemocnice. Ostravští lékaři dostali cenu za péči o tříletou Natálku, která jen Božím řízením neuhorela při dubnovém žhářském útoku neonacistů ve Vítkově na Opavsku.

V dalších kategoriích byly uděleny ceny pro jednotlivce, nevládní organizace, firmu a cena za mimoškolní vzdělávací aktivity.

Oceněnými jsou: pan Ladislav Goral, o. s. Český západ, Muzeum romské kultury v Brně a ZŠ ve Svitavách s třetinou romských žáků.

Ministr Michael Kocáb chce oceňováním úspěšných projektů na podporu Romů vytvořit nový prostor na prezentaci pozitivních příkladů spolupráce Romů a české veřejnosti. Kompletní záznam ze slavnostního udělování cen, které mělo skvělou atmosféru, přinesla ČT 24 v sobotu 5. prosince.

Na základě informací o. Davida Dudáše a pořadu na ČT 24 napsal Roman Juriga

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

OSLAVA SVÁTKU ZJEVENÍ PÁNĚ VE VILEMOVĚ

Ve středu dne 6. ledna část místní pravoslavné církve užívající občanský, neboli gregoriánský kalendář oslavila svátek Zjevení Páně. Církev od svých počátků oslavovala Kristův křest sv. Janem Křtitelem ve vodách řeky Jordánu. Svátek připomíná pravoslavným křesťanům zjevení Krista jako Boha a je spojen se žívlím vody. Není bez zajímavosti, že na úsvitu křesťanských dějin bylo Kristovo narození, Uvedení Krista do Chrámu a také Zjevení Páně slaveno v jeden den – právě 6. ledna. Na svátek Zjevení Páně („Teofanii“ či csl. „Bogojavlenie“) se v chrámech koná velké svěcení vody a pravoslavní křesťané světi také prameny, řeky a rybníky. V přímořských zemích, jako je Řecko nebo Rumunsko, se bohoslužby svátku konají na břehu moře.

Již tradičně pořádají velké svěcení vody s poutí k Foňkově studánce (pramen říčky Balty protékající Hanou) pravoslavní z Vilémova u Litovle. Oslava svěcení vody ve Foňkově studánce při příležitosti svátku Zjevení Páně letos probíhala za liturgické účasti metropolitely pravoslavné církve českých zemí a Slovenska Kryštofa a byla doprovázena jeho kázáním při příležitosti začátku nového roku. Setkali se zde i letos ot-

ové duchovní a pravoslavní věřící a jejich přátelé z blízka i z daleka. Krásný dar v podobě oka dostal od o. Arkadije Skibinského bratr prof. Jindřich Štrait, který měl v prostorách Gorazdova cyrilometodějského střediska a monastýru v minulosti několik zajímavých dokumentárních výstav fotografií (Lidé z Akagi, Burjatsko – Země na konci světa). Posvěcení pramene říčky Balty proběhlo v krásné atmosféře. Oslava spojená s pěší poutí vesnicí, poli a lesem ke studánce a zpět, byla ukončena milým pohoštěním, které pro zúčastněné připravil vilémovský monastýr, jemuž všichni účastníci i touto cestou děkují.

rtj

ZPRÁVY Z EKUMENY

NOC OTEVŘENÝCH KOSTELŮ 18. LEDNA 2010

Noc otevřených kostelů je duchovní akce, která si za několik let svého konání získala pevné místo v kalendáři církevních akcí. Koná se na mnoha místech České republiky v různý čas církevního roku, v Praze, na popud Ekumenické rady církví v ČR, vždy na počátku Týdne modliteb za jednotu křesťanů. V roce 2010 to bude v pondělí 18. ledna.

Hlavní myšlenkou této akce je otevřít kostely, chrámy, synagogy a sbory lidem a uspořádat program v čase, který není pro život místního křesťanského společenství úplně obvyklý. V rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů se také často konají společné ekumenické bohoslužby nebo biblické hodiny, což je jedna z variant, jak se zapojit do Noci otevřených kostelů.

Mnoho lidí je v dnešní době velmi intenzivně zaměstnáno, a tak jim třeba mnohdy nezbyvá tolik času být s ostatními bratry a sestrami ve společenství své církve tak, jak by chtěli. Také mnozí z těch, kteří do kostela o nedělích nenaj-

dou cestu, právě třeba kvůli pracovním či rodinným povinnostem, by mohli být osloveni touto možností přijít do chrámů Páně ve večerních hodinách, ať už na ekumenické bohoslužby či za programem duchovním, kulturním, modlitebním.

V letošním roce, 2010, vznikla oproti minulým letům iniciativa uspořádání Noci otevřených kostelů v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů i mimo Prahu. Ekumenická rada církví nebude letos organizovat konkrétní program v kostelích, jako tomu bylo v minulých letech (vyjma úvodní ekumenické slavnosti na počátku Týdne modliteb za jednotu křesťanů, které se

ZPRÁVY Z EKUMENY

zúčastní zástupci členských církví ERC). Naopak ERC chce letos i tímto pozváním motivovat zejména faráře, duchovní, kazatele, pastorační asistenty a další pracovníky církví k uspořádání vlastního, doslova na míru utvořeného programu v místě jejich působení. Může se jednat o ekumenickou bohoslužbu, modlitební setkání, biblickou hodinu, koncert duchovní hudby, přednášku, výstavu, setkání apod.

Sekretariát Ekumenické rady církví nabízí všem zájemcům, kteří se chtějí 18. ledna 2010 zapojit do Noci otevřených kostelů, své zkušenosti z minulých let, případně různé kontakty na internetové adrese: info@ekumenickarada.cz nebo erc@ekumenickarada.cz.

V tomto směru by ERC chtěla upozornit na dvě možnosti, které lze také nabídnout lidem, kteří přijdou na Noc otevřených kostelů. Jednou z možností je uspořádat kurz Alfa, při kterém mohou účastníci navázat vzájemné vztahy a seznámit se s klíčovými tématy křesťanství. Pro více informací je možné kontaktovat p. Miloše Poborského, mobil: 724 435 303 nebo email: info@kurzyalfa.cz nebo se podívejte na webové

stránky: www.kurzyalfa.cz.

Návštěvníkům Noci otevřených kostelů je dle ERC možné také nabídnout DVD s filmem Ježíš a knihu Více než tesař od J. McDowella. O způsobech distribuce filmu a knihy a finančních podmínkách se dá domluvit s Tomášem Chvojkou – tel. 257 218 005 nebo email: info@znateho.cz z organizace Nový život o.p.s.

Prosíme všechny, kteří se chtějí zapojit do Noci otevřených kostelů a uspořádat akci v kostele, chrámu, synagoze či sboru, aby zaslali Aleši Čejkovi z Ekumenické rady církví přihlášku na email: info@ekumenickarada.cz. Tištěné plakáty k Noci otevřených kostelů je možné získat v Ekumenické radě církví na emailu: info@ekumenickarada.cz.

Ekumenická rada církví bude akce v rámci Noci otevřených kostelů propagovat na svém webu www.ekumenickarada.cz a zajistí také v případě zájmu mediální podporu.

Děkujeme vám a těšíme se na spolupráci!

*V Kristu, za ERC v ČR, Mgr. Sandra Zálabová,
vedoucí tajemnice Ekumenické rady církví v ČR*

PROFIL

IVETA KADLECOVÁ

Narodila se roku 1974 v Brně.
Žije a pracuje v Brně a v Ostravě.
Pravoslaví přijala v roce 1997.

Studia:

- Fakulta výtvarných umění VUT v Brně (1994–2000).
- Monastýrská ikonopisná dílna „Bodjani“ u Nového Sadu, Srbsko (měsíční pobyty: 1997, 2000, 2002).
- Ikonopisný kurz otce Serafima z Moskvy, Praha (2001).
- Monastýrská ikonopisná dílna „Optina Pustýň“, Rusko – krátký pobyt s výukou freskové malby (2004).
- Ikonopisná škola při Moskevské duchovní akademii v „Trojicko-sergijevské lávře“ – měsíční stáž (2001), denní studium (2002–2005), Rusko.

Veřejné realizace:

- Vladimírská Bohorodice, kaple v brněnské onkologické nemocnici, 2000
- Svatý Kliment, chrám sv. Barbory, Dolní Kounice 2001
- Kristus na trůně, chrám sv. Cyrila a Metoděje, Přerov 2000–2001
- Kristus Pantokrátor a Bohorodice, chrám sv. Cyrila a Metoděje, Přerov 2002
- Kristus Pantokrátor, chrám sv. Barbory, monastýr sv. Barbory, Rusko 2005
- Svatá Ludmila, chrám sv. Jiří na Pražském hradě, Praha 2006
- Svatý Václav, chrám sv. Václava, Karlovy Vary 2006
- Čeští svatí – ostatkář, chrám sv. Mikuláše, Praha 2006

Veřejné prezentace:

- umístění v encyklopedii Who is Who?, 2007
- přednášková a výstavní činnost

Kontakt: e-mail: iveta.kad@volny.cz internet:
www.volny.cz/iveta.kad

Pohled na ikonu Pravoslavné ikony vznikají v rámci daných kánonů, jejichž prostřednictvím se otevírá nekonečný prostor těm, kteří hledají. Každým nánosem barvy se plocha ikony zakrývá, ale zároveň každým tímto „psaným“ dotekem i otevírá a uvádí člověka do duchovního života svatých, do rozhovoru s nimi, do modlitby... Přáním ikonopisců je, aby ikona předávala toto poselství a probouzela modlitbu. Ikony mají sloužit lidem a ikonopisec, jenž ikonu píše, je přítom pouhým nástrojem, zprostředkovatelem.

Svatá Ludmila, Vaječná tempera, dřevěná deska, plátkové zlato (29 x 21 cm), březen 2006, Chrám sv. Jiří na Pražském hradě.

PROFIL

SVATÝ JIŘÍ, Vaječná tempera, dřevěná deska, plátkové zlato (28 x 23 cm), květen 2007, Soukromé vlastnictví Brno

POZVÁNÍ

PRAVOSLAVNÁ CÍRKEVNÍ OBEC V RUMBURKU VE SPOLUPRÁCI S ÚSTECKÝM KRAJEM A MĚSTEM RUMBURK VÁS SRDEČNĚ ZVE NA VZPOMÍNKOVÉ OSLAVY 30. VÝROČÍ ZESNUTÍ ARCHIMANDRITY ANDREJE KOLOMACKÉHO

Program oslav:

PÁTEK 12. ÚNORA 2010

- 14:00 uvítání hostů v Domě kultury v Rumburku
- 14:10 slavnostní zahájení mezinárodní konference na téma „Ruská emigrace v meziválečném Československu“ Jeho Blaženosti vladykou Kryštofem
- 18:00 zakončení konference, společná večeře hierarchů, čestných hostů, organizátorů a přednášejících

SOBOTA 13. ÚNORA 2010

- 10:00 archijerejská svatá liturgie v chrámu sv. Jana Křtitele na Strážném vrchu, kterou povede Jeho Blaženost Kryštof, arcibiskup pražský a metropolita českých zemí a Slovenska, za účasti archijerejů naší místní církve a Ukrajinské pravoslavné církve moskevského patriarchátu a Ruské zahraniční církve
- 12:00 svěcení pozemku pro nový hřbitov na Strážném vrchu
- 12:30 panychida na hrobě archim. Andreje Kolomackého
- 13:30 oběd, vystoupení dětského souboru místní ruské školy
- 15:00 předpokládané zakončení oslav

kontakt: jer. Antonij Drda,
Strážný vrch 88, Rumburk 408 01,
tel. 603 963 371
e-mail: straznyvrch@interdata.cz

PROGRAM METROPOLITY

Z PROGRAMU BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYŠTOFA V MĚSÍCI ÚNORU 2010

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

22. LEDNA AŽ 11. ÚNORA

na pozvání představitele Trojicko-sergijevské lávry pobývat v jejich zdech a studovat archiváře

PÁTEK 12. ÚNORA

v 14⁰⁰ hod. modlitbou zahájit konferenci „Emigrace v meziválečném Československu“ k 30. výročí zesnutí o. archimandrity Andreje (Kolomackého) ve společenském salonku Domu kultury v Rumburku

SOBOTA 13. ÚNORA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Jana Křtitele v Rumburku, po ní vykonat panychidu u hrobu o. Andreje na hřbitově v Rumburku

NEDĚLE 14. ÚNORA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí převzaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

v 17⁰⁰ hod. zúčastnit se postní večerní bohoslužby spojené s vzájemným odpuštěním a přečíst modlitby k zahájení velkého postu v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

15.-18. ÚNORA

modlit se a přednášet na Pravoslavné bohoslovecké fakultě Prešovské univerzity v Prešově

PONDĚLÍ 15. ÚNORA

v 17⁰⁰ hod. číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v kapli sv. Mikuláše v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenči

ÚTERÝ 16. ÚNORA

v 15⁰⁰ hod. číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v monastýru Zesnutí převzaté Bohorodice ve Vilémově u Litovle

STŘEDA 17. ÚNORA

v 6⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií předem posvěcených darů sv. Řehoře Dvojeslova v seminární kapli sv. Jána Teologa PBF PU v Prešově

v 16⁰⁰ hod. tamtéž číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského

ČTVRTEK 18. ÚNORA

v 15⁰⁰ hod. číst Veliký kající kánon sv. Ondřeje Krétského v Monastýru Zesnutí převzaté Bohorodice ve Vilémově u Litovle

PÁTEK 19. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií předem posvěcených darů sv. Řehoře Dvojeslova v chrámu Zesnutí převzaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

SOBOTA 20. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v domovní kapli sv. Mikuláše v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenči

NEDĚLE 21. ÚNORA

v 9.30 hod. v neděli pravoslavi sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Petra a Pavla v Karlových Varech

PONDĚLÍ 22. ÚNORA

v 17⁰⁰ hod. vykonat večerní bohoslužbu v Monastýru sv. Prokopa Sázavského a udělit při ní mnišskou schimu monachu rjasoforovi otci Pachomijovi

23. ÚNORA AŽ 1. BŘEZNA

na základě pozvání Jeho Blaženosti Ignatije IV., patriarchy antiochijského, pobývat v Sýrii a Libanonu a navštívit monastýry a starokřesťanské chrámy

HLAS PRAVOSLAVÍ

Děkujeme všem čtenářům, kteří podpořili vydávání našeho časopisu modlitbou a finančním darem. Děkujeme také všem příspěvatelům, kteří nám do redakce Hlasu pravoslavi zaslali svoje příspěvky, zprávy a názory. Děkujeme také všem těm, kdo podpořili finančně nebo zasláními příspěvky chod internetového portálu www.hlaspravoslavi.cz.

Dovolujeme si touto cestou vyzvat všechny naše objednatelé a předplatitele, aby si časopis Hlas pravoslavi objednali a předplatili také na rok 2010. Všechny ostatní, kdo si Hlas pravoslavi kupují v chrámech nebo na jiných místech, vybízíme, aby se předplatiteli na rok 2010 stali.

Kromě předplatitelů a odběratelů velmi uvítáme také finanční dary, které nám umožní časopis vydávat a distribuovat pravidelně a umožní nám průběžně zachovat a časem zlepšovat jeho kvalitu po stránce formální i obsahové.

PROSÍME POMOZTE!

Účet Hlasu pravoslavi:
RAIFFEISENBANK, A.S.
5011103614/5500

Pro převod ze zahraničí:
IBAN CZ28550000005011103614

**ZA VŠECHNY VAŠE PŘÍSPĚVKY
I DARY VÁM ZE SRDCE DĚKUJEME**

OBJEDNEJTE SI PŘEDPLATNÉ NA ROK 2010

Celoroční předplatné jednoho čísla činí v roce 2010
288 Kč + 86 Kč poštovné = celkem 374,-Kč

Distribuce a objednávky:
Dupress, Podolská 110, 147 00 Praha 4
dupress@seznam.cz
tel. 241 433 396
mobil 721 407 486

Vydává Pravoslavná církev v českých zemích
s požeňáním +Kryštofa, arcibiskupa pražského
a metropolitě českých zemí a Slovenska

Číslo 1/2010 ročník LXV

Dělostřelecká 7
160 00 Praha 6
PO.BOX 655, CZ-111 21 Praha 1

Registrace
MČ ČR E 248

Odpovědný redaktor
Mgr. Roman Juriga
romanjuriga@centrum.cz
orthodoxa@quick.cz
tel. 776394637

Editoři
Archimandrita ThDr. Marek Krupica, Th.D.
Diákon Mgr. Hanuš Nykl, Ph.D.
Jerej David Dudáš

Redakce
Osvěta a pravoslavná duchovnost:
PhDr. Jakub Jiří Jukl,
Mgr. Eva Šuvarská, Jerej Mgr. Jan Týmal
Pravoslavná mládež: Libuše Pipková, DiS.
Olomoucko-brněnská eparchie: Eva Jurigová

Správce portálu hlaspravoslavi.cz
Dalibor Jan Kočí
e-mail: redaktor@hlaspravoslavi.cz
www.hlaspravoslavi.cz

Jazyková úprava
PhDr. Marta Koutová

Grafika
Zuzana Pepelová, Virtue, s.r.o., www.virtue.sk

Adresa pro zaslání příspěvků:
Roman Juriga, Vilémov 70, 783 23 Vilémov u Litovle
romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz
Fax: 585349005

Redakce si vyhrazuje právo na případné úpravy či krácení zaslanych příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Autorské články, překlady a fotografie jsou darem církvi a autoři si nenárokují autorský honorár ve smyslu Autorského zákona. Otištěné materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce nebo autora.

PRAHA

Panochida za vladyku Doroteje na Olšanských hřbitovech

Setkání ma úřadu metropolitní rady v Praze

SVĚCENÍ VODY VILÉMOV, 6. LEDEN 2010

